

6. พระจินตามณีจักร โพธิสัตว์

ทรงเป็นโพธิสัตว์ที่ยิ่งใหญ่ แม้พระอินทร์ผู้เป็นเจ้าในเทวภูมิยังด้อยรัศมีกว่าพระจินตามณีจักร โพธิสัตว์

พระจินตามณีจักรอวโลกิเตศวร โพธิสัตว์ (จีนเรียก หลูอี้หลุนกวนอิม ฌูปุ่นเรียกในไต้หวันคั่นนอน) พระโพธิสัตว์ปางนี้มีลักษณะเหมือนพระพรหม มี 4 พักตร์ 6 กร จะทรงประทับนั่งบนดอกบัวในท่ามหาราชาลีลา พระหัตถ์ขวาบนรองรับพระเศียรไว้ พระหัตถ์ขวากลางถือจินตามณี อีกพระหัตถ์หนึ่งถือลูกประคำ พระหัตถ์ซ้ายด้านซ้ายบนถือจักรพระหัตถ์ซ้ายกลางถือดอกบัว ส่วนพระหัตถ์ซ้ายล่างวางอยู่บนปัทมอาสน์ พระโพธิสัตว์ปางนี้มีปรากฏแกะสลักไว้ในถ้ำหลงเหมิน และถ้ำข่งก้ง ในพุทธศตวรรษที่ 13 และมีภาพเขียนบนผ้าไหมในถ้ำคุนฮวงในพุทธศตวรรษที่ 14 พระโพธิสัตว์จินตามณีจักรฯ เข้าไปถึงญี่ปุ่นตั้งแต่ปี พ.ศ. 1148 แต่ไม่ค่อยแพร่หลายในระยะหลัง (ดูภาพที่ 5-83 ประกอบ)

กวนอิม 8 ปาง เนื่องจากคัมภีร์พระสัทธรรมปุณฑริกสูตร ได้กล่าวถึงพระอวโลกิเตศวร (กวนอิม) มหาโพธิสัตว์ ได้ทรงช่วยเหลือผู้ศรัทธาให้พ้นจากภัยอันตรายใหญ่ 8 ประการ อันได้แก่ โจรภัย อัคคีภัย มหาวาตภัย ภัยจากเรือล่ม ราชภัย โรคภัย ภัยจากสัตว์ร้าย และภัยจากอมนุษย์ (ชัณห์ รากษส ปีศาจ ฯลฯ) พระสงฆ์จีนบางกลุ่มจึงมีความเชื่อว่ามีพระโพธิสัตว์ 8 ปางที่ทรงคุ้มครองจากภัยร้ายประเภทต่าง ๆ ดังกล่าว ดังปรากฏในตำนานจีนเรื่องหนึ่ง ซึ่งอธิบายถึงที่มาของการสร้างและลักษณะของพระโพธิสัตว์กวนอิม 8 ปางว่า ในเมืองไท่ซัง มีอดีตราชาการขึ้นผู้ใหญ่ ผู้ทรงคุณธรรม แซ่หวัง ชื่อ สีเจี๋ย เป็นผู้มีศรัทธาในพระพุทธศาสนา และประสงค์จะบำรุงพุทธศาสนาให้รุ่งเรือง จึงจ้างให้จิตรกรวาดภาพพระโพธิสัตว์ 8 ปาง จำนวน 1,000 ภาพ เพื่อแจกจ่ายให้มหาชนสักการบูชา อย่างไรก็ตามกวนอิม 8 ปางนี้ ไม่ได้รับความนิยมเท่ากวนอิม 6 ปาง และไม่มีอิทธิพลในญี่ปุ่นเลย

พระโพธิสัตว์ที่ชาวจีนศรัทธาเลื่อมใสพระโพธิสัตว์ 2 องค์ คือ พระโพธิสัตว์อวโลกิเตศวร และพระโพธิสัตว์มหาสถานปราบค์ ซึ่งปรากฏอยู่ในคัมภีร์สุขาวคิยสูตร ซึ่งได้เริ่มมีการแปลคัมภีร์ตั้งแต่ปลายพุทธศตวรรษที่ 7-9 (ผาสุข อินทรารูธ, 2543, หน้า 193 อ้างอิงจาก Soper, n.d., p. 167) เช่นฉบับของอาจารย์โลกรักษ์ (Lokaraksa) ระบุว่า พระโพธิสัตว์ทั้ง 2 พระองค์จะประทับเคียงข้างทางด้านซ้ายและขวาของพระอมิตาภะตลอดเวลาในขณะที่เทศนาหรือถกธรรมะกับพระพุทธเจ้าประจำทิศทั้ง 8

พระสูตรที่เกี่ยวกับสวรรค์ชั้นสุขาวคิ แปลโดย Fa - yung พ.ศ. 963-986 บรรยายว่า พระอวโลกิเตศวรและพระมหาสถานปราบค์ได้เสด็จลงมาเยือน โลกมนุษย์ และเข้าเฝ้าพระศากยมนีเพื่อสนทนาธรรม และแสดงปาฏิหาริย์ต่าง ๆ ฉบับของ Chih-ch' ien ได้บรรยายว่าในอนาคต

อันไกลโพ้นเมื่อพระอมิตาภะเข้านิพพาน พระอวโลกิเตศวรจะปกครองสวรรค์แทนพระองค์ และ สืบต่อโดยพระมหาสถานปราชญ์คัมภีร์ (ทั้งชายและหญิง) คนไหนประสบกับความทุกข์ทรมาน แต่มีจิตใจศรัทธาในองค์พระโพธิสัตว์ทั้ง 2 ก็จะได้รับความช่วยเหลือจากพระองค์ และอีกฉบับหนึ่ง แปลโดยอาจารย์นันทิ (Nandi) ในพ.ศ. 963 กล่าวว่า เมื่อครั้งที่พระศากยมนีกำลังเทศนาที่เมือง เวสาลี ประชาชนที่นั่นกำลังถูกโรคระบาดอย่างหนัก จึงพากันมาหาพุทธองค์ (ศากยมนี) เพื่อขอ ให้ความช่วยเหลือ แต่พระพุทธองค์ตอบว่า “ไม่ไกลจากนี้ไปทางทิศตะวันตก มีพุทธเถรของพระพุทธเจ้า องค์หนึ่งนามว่า อมิตายุส ซึ่งมีพระโพธิสัตว์ทั้ง 2 เป็นผู้ช่วย คือ อวโลกิเตศวร และพระมหาสถาน ปราชญ์ และพระโพธิสัตว์ทั้ง 2 ผู้มีเมตตากรุณาต่อสัตว์โลกอย่างหาที่สุดมิได้นี้จะสามารถช่วย ให้พ้นจากภัยพิบัตินานัปการได้ จากผู้ใดทุกข์ร้อนและต้องการความช่วยเหลือให้จุติและ ไปรบดอกไม้วัดจิตอธิษฐานระลึกถึงพระอมิตายุส และพระโพธิสัตว์ทั้ง 2 พระองค์ทุกลมหายใจ เข้าออก แล้วกล่าวนามของทั้ง 3 ให้ครบ 10 ครั้ง ดังนี้ แล้วทั้งพระโพธิสัตว์ทั้ง 2 จะมาช่วยให้ พ้นทุกข์ (ผาสุก อินทราวูธ, 2543, หน้า 194) อย่างไรก็ดีแล้วแต่ พ.ศ. 829 ตรงกับสมัยราชวงศ์จิ้น ให้ความสำคัญกับพระโพธิสัตว์อวโลกิเตศวรมาก ในคัมภีร์สังฆธรรมปุณณาริกสูตร ในบทที่ 23 โดยยกย่องว่า ท่านสามารถช่วยเหลือผู้มีศรัทธา ผู้ที่ประพฤติดี จากอันตรายที่เกิดขึ้นจากไฟและน้ำ จากเรือล่ม จากคมมีดในแดนประหาร จากอสูร จากการถูกจองจำในคุก เป็นต้น พระโพธิสัตว์จะ ปลดปล่อยผู้ศรัทธาให้พ้นจากอำนาจของตัณหา และความเกลียดชัง ช่วยสตรีให้คลอดบุตรที่ดี ให้บุตรเพศชายหรือหญิงตามปรารถนาด้วย เพื่อให้เทศนาได้ทุกที่ พระองค์สามารถแปลงกายให้ เหมาะสมกับสถานการณ์และสถานที่นั้น ๆ อาจเป็นพระพุทธเจ้า เทวดา มนุษย์ หรืออสูรก็ได้ (ผาสุก อินทราวูธ, 2543, หน้า 194-195)

การสร้างรูปเคารพพระโพธิสัตว์กวนอิมในจีน จากเดิมยึดคัมภีร์ในอินเดียจนถึงรัชสมัย ราชวงศ์ถัง (พ.ศ. 1161-1450) เริ่มมีการสร้างพระโพธิสัตว์เป็นรูปสตรี ปางกวนอิมมอญบุตร ต่อมา ในสมัยราชวงศ์ซ่ง (พ.ศ. 1503-1822) สร้างพระโพธิสัตว์เป็นเพศหญิงมากขึ้น ซึ่งมีความเชื่อต่อ คัมภีร์พระสังฆธรรมปุณณาริกสูตร เป็นคัมภีร์สูงสุดกล่าวว่า พระโพธิสัตว์ย่อมทรงปรากฏพระกาย ให้เหมาะสมกับการโปรดสัตว์ในภพภูมิต่างๆ และตามลักษณะฐานันะ และจริตของสัตว์ที่พระองค์ จะทรงโปรด พระองค์สามารถนิรมิตพระวรกายได้อย่างไม่มีจำกัดทั้งเพศชายและหญิง ด้วยเหตุนี้ พระสงฆ์จีนจึงมักนิยมแบ่งรูปกายของพระกวนอิมมหาโพธิสัตว์ออกเป็น 6 ปาง 8 ปาง 33 ปาง หรือ มากกว่านั้นตามที่ตนเชื่อว่าน่าจะสอดคล้องพระคัมภีร์ รวมทั้งตำนานเรื่องราชิดาเมียวซัน และ ตำนานอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับพระโพธิสัตว์ (ผาสุก อินทราวูธ, 2543, หน้า 195) (ดูภาพที่ 5-84, 5-85 และ 5-86 ประกอบ)

รูปแบบพระโพธิสัตว์กวนอิมในวัดจีนประชาสโมสร อยู่ในปางสมาธิ ประทับนั่ง พระเศียรสวมหมวกแบบจีน(เทริดชนนิก ประดับด้วยรูปพระธยานิพุทธทั้งห้า องค์กลางคือ พระอมิตาภะ) พระพักตร์ยิ้มเล็กน้อย ตามองต่ำ กวักโค้ง ลักษณะพระพักตร์จะเป็นหญิง ด้านหลัง ประดับประภามณฑลเป็นรูปพระอาทิตย์ สองข้างประดิษฐานสาวก เป็นรูปเด็กชายหญิง นอกจากนั้นแล้วทางวัดยังนำรูปของพระโพธิสัตว์กวนอิมจำลองรูปเล็กประดิษฐานไว้ส่วนหน้า องค์ประธานเป็นรูปลักษณะเดียวกัน ปัจจุบันองค์ประธานจะห่มด้วยผ้าเหลืองทับอีกทีตำแหน่ง แพนผั่งพระโพธิสัตว์กวนอิมทั้งสองวัดจัดวางอยู่ในตำแหน่งเดียวกันบนบานข้างพระบูรพาจารย์ ด้านทิศตะวันออก (ดูภาพที่ 5-87, 5-88, 5-89 และ 5-90 ประกอบ)

ภาพที่ 5-80 พระโพธิสัตว์กวนอิม 1000 กร พุทธศตวรรษที่ 24 (Charles, 1840, p. 107)

ภาพที่ 5-81 พระโพธิสัตว์กวนอิมสมัยราชวงศ์เหลียว พ. 16 (ผาสุข อินทรารูธ, 2543, หน้า 234)

ภาพที่ 5-82 ประติมากรรมหมู่ 3 องค์ พระอมิตาภะเคียงข้างด้วยพระโพธิสัตว์กวนอิมและ
พระโพธิสัตว์สตาปราบต์สมัยราชวงศ์สุย พ.ศ. 1123 (ผาสุข อินทราวุธ, 2543, หน้า 239)

ภาพที่ 5-83 พระโพธิสัตว์กวนอิมสมัยราชวงศ์ถัง พ. 13 (ผาสุข อินทราวุธ, 2543, หน้า 234)

ภาพที่ 5-84 พระโพธิสัตว์กวนอิมสมัยราชวงศ์ซ่ง ตอนปลายพุทธศตวรรษที่ 17-19
(Charles, 1840, p. 106)

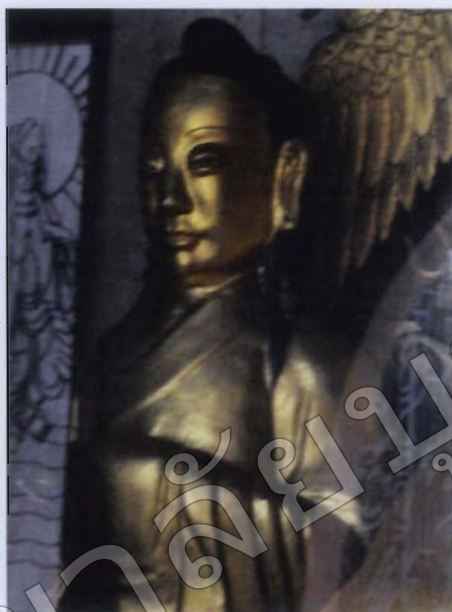
ภาพที่ 5-85 พระโพธิสัตว์กวนอิม 11 เศียร 2 กร สมัยราชวงศ์หยวน พ.ศ. 1823-1911
(ผาสุข อินทราวุธ, 2543, หน้า 234)

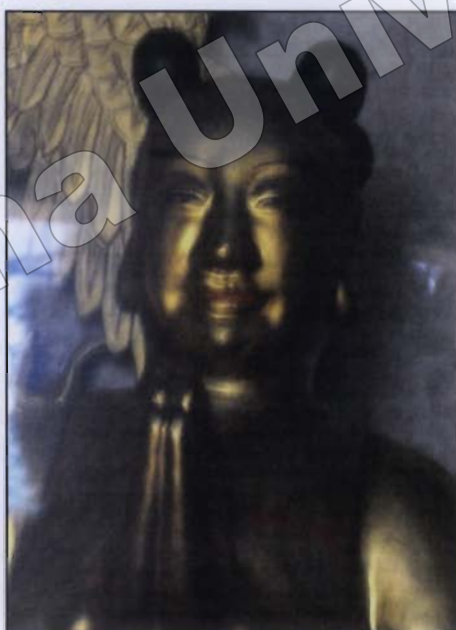
ภาพที่ 5-86 ภาพเศียรพระ โพธิสัตว์กวนอิมสวมหมวกแบบจีนวัสดุหินอ่อนสีเทา ช่วงพุทธศตวรรษ
ที่ 19-20 (Charles, 1840, p. 108)

ภาพที่ 5-87 พระโพธิสัตว์กวนอิม วัดเล่งฮกยี่

ภาพที่ 5-88 สาวก สุรณกุมาร (เชียงใหม่)

ภาพที่ 5-89 สาวกเหล่านิ่ง (วัดพญาเม็งกร)

ภาพที่ 5-90 รูปพระโพธิสัตว์กวนอิมวัดเล่งเน่ยยี่

รูปแบบของพระโพธิสัตว์กวนอิมของวัดเล่งเน่ยยี่กับวัดเล่งเน่ยยี่ มีรูปแบบที่แตกต่างกัน ส่วนตำแหน่งของการจัดวางผังอยู่ในตำแหน่งเดียวกัน คือประดิษฐานอยู่ในวิหารด้านทิศตะวันออก สำหรับรูปแบบพระโพธิสัตว์กวนอิม มีสองรูป เป็นปางแบบสองกร มีลักษณะพระพักตร์เป็นหญิง ทั้งสององค์ ประทับนั่งบนดอกบัว องค์หน้าพระเศียร โล้นมือหนึ่งถืออมฤตกถุณี (หม้อน้ำมนต์) องค์หลัง ทรงเครื่องทรงแบบจีนปางสมาธิแสดงความเมตตากรุณา (ดูภาพที่ 5-90 ประกอบ)

รูปเคารพในวิหารพระโพธิสัตว์ที่จิ้งอ้วง (พระกษิติครรภโพธิสัตว์)

วิหารพระโพธิสัตว์ที่จิ้งอ้วง ตั้งอยู่ที่ด้านหลังติดกับวิหารบูรพาจารย์ ด้านทิศตะวันตก ภายในวิหารประดิษฐานรูปของพระโพธิสัตว์ที่จิ้งอ้วงเพียงพระองค์เดียว และวางป้ายบรรพบุรุษ

พระกษิติครรภโพธิสัตว์ หรือ คีจิงอ้วงฝูตัก (Kshitigarbha Buddha) เป็นพระโพธิสัตว์ที่คนจีนนับถือมากองค์หนึ่ง ถือว่าท่านโปรดสัตว์นรก ในพิธีสารทและงเด็กจะมีการบูชา คีจิงอ้วงฝูตัก และรูปเคารพของพระกษิติครรภโพธิสัตว์นี้ จะแยกอยู่ในวิหารเฉพาะองค์ไม่ปะปนกับองค์อื่น ๆ (อรศิริ ปาณินท์, 2532, หน้า 115)

ประวัติพระกษิติครรภโพธิสัตว์ เป็นเทพที่คุ้มครองโลกมนุษย์และขุมนรกอีก 100 ตามตำนานกล่าวว่า ท่านตั้งปณิธานว่าจะไม่ยอมเป็นพระพุทธเจ้าจนกว่าจะได้ครองสามโลกทั้งนรกและสวรรค์ และถือว่าท่านเป็นเทพผู้ปลดปล่อยวิญญาณที่รับทรมานในขุมนรก และโดยเนื้อแท้แล้วพระองค์ถูกถือว่าเป็นกึ่งเทพกึ่งมนุษย์ (เอวีอิน, 2541, หน้า 53-54)

ตำนานแรก กล่าวถึงว่าชาติก่อนท่านเกิดเป็นสตรี เป็นพราหมณ์บุตร มารดาของท่าน เมื่อครั้งยังมีชีวิตอยู่ได้ก่อกรรมทำบาปไว้มาก เมื่อตายไปดวงวิญญาณลงสู่ นรกและด้วยความกตัญญูของพราหมณ์บุตร (พระกษิติครรภโพธิสัตว์) ได้สร้างบุญ บริจาคทาน เพื่อส่งผลบุญกุศลไปให้มารดา โดยตั้งจิตว่าแม้จะต้องแลกด้วยชีวิตก็ขอเพียงได้ช่วยมารดาที่ยินดี คำอธิษฐานของท่านล่วงรู้ถึงพระพุทธองค์ พระองค์จึงทรงชี้แนะให้ท่านสร้างกรรมดีอย่าละเลิก จนกระทั่งวันหนึ่ง ท่านได้นั่งสมาธิจนดวงวิญญาณได้ลงไปถึงนรกภูมิและทราบว่ากุศลผลบุญที่ท่านทำไว้นั้นช่วยส่งผลให้วิญญาณของมารดาพ้นจากขุมนรกไปสู่สุคติแล้ว ตั้งแต่นั้นมาพราหมณ์บุตรจึงตั้งขอบำเพ็ญบุญมีสืบไปชั่วชีวิต จนกระทั่งชาติต่อมาจึงได้กำเนิดเป็นองค์พระกษิติครรภโพธิสัตว์

ตำนานที่สองกล่าวว่า เดิมท่านเป็นชายนามว่า คิม เกียวคัก (ปิยะแสง จันทรวงศ์ไพศาล, 2553, หน้า 27) ประวัติเป็น โอรสองค์ที่ 7 ของกษัตริย์แคว้นชินลา มีพระนามเดิมว่า จินเจียวเจว้ ออกบวชเมื่ออายุ 24 พรรษา ต่อมาได้ข้ามทะเลมาอยู่ในประเทศจีนพร้อมกับสุนัขสีขาวตัวหนึ่ง โดยเดินทางมาถึงภูเขาจิวหาวซาน เมืองชีวหยาง มณฑลอานฮุย พบว่า ลักษณะของภูเขามีสถูปาคัลยาณคอกบัว และมีบรรยากาศเงียบสงบเหมาะแก่การปฏิบัติธรรม จึงเดินทางเข้าไปเสาะหาถ้ำเพื่อปฏิบัติธรรม ซึ่งภายหลังชาวบ้านพบว่าท่านบำเพ็ญฌานอยู่รูปเดียวฉันข้าวป่นดินทราย จึงคิดสร้างวัดถวายแด่ภูเขาจิวหาวซานเป็นของ หมิ่นกง ต่อมาหมิ่นกงเกิดศรัทธาจึงถวาย และกล่าวว่าหากท่านต้องการที่เท่าใดก็ตามแต่ท่านปรารถนา ซึ่งท่านต้องการเพียงแค่อิฐจี้รกลุม เมื่อท่านถอดอิฐออกสะบัด อิฐได้ขยายปกคลุมทั้งภูเขา หมิ่นกงเกิดความศรัทธาได้ให้บุตรชายออกบวช ภายหลังทั้งหมิ่นกงและเจ้าหญิงเป็นสาวกซำซวของ ท่าน เมื่อสร้างวัดเสร็จท่านได้บำเพ็ญถึง 75 ปี มรณภาพเมื่ออายุ 99 ปี ต่อจากนั้น 3 ปี ศิษย์เปิดโลงเตรียมฝังกับพบว่ากายของท่านยังนิ่ม กระดูก

กังวานเหมือนทองคำ จึงนำทองคำปิดทั่วร่างกายแล้วสร้างวิหารบูชา

ท่านมรณภาพกลายเป็นพระโพธิสัตว์กษิตีครรภ์ ได้รับมอบจากพระศาสดาให้สั่งสอนนรกภูมิทั้งหก ช่วยเหลือวิญญาณในนรก ท่านตั้งปณิธานไว้ว่าจะช่วยเหลือสัตว์ทั้งหลายให้พ้นทุกข์ หากนรกภูมิไม่ว่างลงตราบใด ท่านจะไม่ยอมตรัสรู้เป็นพระพุทธเจ้าตราบนั้น แต่เนื่องจากวิญญาณที่ตกนรกนับวันมีมากขึ้นทำให้พระองค์เหมือนพระโพธิสัตว์กวนอิมทำหน้าที่ไม่จบสิ้น (นวรรตน์ ภักดีคำ, 2553, หน้า 107-108)

รูปแบบของพระกษิตีครรภโพธิสัตว์ รูปแบบพระคิ๊จ้อ๊อิง ของจีนเหมือนกับของทิเบต พระองค์จะปรากฏร่างถือไม้เท้าและมีสัตว์ที่มีหัวเป็นสิงห์ ตัวเป็นแพะ และหางเป็นมังกรเป็นพาหนะ (เอวีอิน, 2541, หน้า 54) พระองค์จะสวมหมวกซึ่งเรียกว่า “มาลา 5 พระพุทธองค์” (สุพจน์ อภิภูณานนท์, 2543, หน้า 65) รูปพระ 5 พระองค์นี้คือ พระชยานิพุทธะ ได้แก่ พระไวโรจนะพุทธะ พระอภโยกะพุทธะ พระรัตนสัมภวะพุทธะ พระอมิตากะพุทธะ และ พระอโมฆสิทธิพุทธะ

ภาพของพระกษิตีครรภโพธิสัตว์อีกแบบหนึ่งจะนั่งประทับบนดอกบัว มือถือลูกแก้ววิเศษ และไม้ขักระ เพื่อช่วยเหลือวิญญาณบาปทั้งหลาย (นวรรตน์ ภักดีคำ, 2553, หน้า 108)

รูปแบบของพระกษิตีครรภโพธิสัตว์มี 2 รูปแบบ แบบแรกเป็นพระภิกษุหนุ่มที่เพิ่งออกบวชมีศีรษะล้านเลื่อม ทำให้ดูมีใบหน้าอ่อนเยาว์ เปรียบเหมือนตัดทางโลกโดยสิ้นแล้ว พระหัตถ์ขวาถือไม้เท้าธรรม เป็นความหมายว่าได้เข้าสู่ร่มกาสาวพัสตร์เป็นสรณะ (ดูภาพที่ 5-91 ประกอบ) เป็นศิลปะช่วงสมัยห้าราชวงศ์ถึงช่วงสมัยราชวงศ์ซ่ง ประทับนั่งบนบัลลังก์ ห้อยพระบาทขวาว่างบนดอกบัว พระหัตถ์ขวาถือลูกแก้ววิเศษ ส่วนแบบที่สอง เป็นแบบพระโพธิสัตว์ปางประทับนั่ง สวมหมวกภิกษุจีน “มาลาห้าพุทธ” หรือเรียกว่า เบญจพุทธมาลา สวมเมื่อประกอบพิธี โยคะตันตระ อันมีพระกษิตีครรภโพธิสัตว์เป็นประธาน พระหัตถ์ซ้ายถือไม้เท้าไข่มุกวิเศษ และพระหัตถ์ขวาถือไม้เท้าพระธรรม ไม้เท้าหัวมีวงแหวน (ขักระ) สำหรับไว้ใช้เปิดประตูนรก (ปิยะแสง จันทรวงศ์ไพศาล, 2553, หน้า 26; ผาสุข อินทราวุธ, 2543, หน้า 202) วงแหวนนี้จะมีเสียงเวลาเดินทำให้สัตว์ที่เดินอยู่หลีกหนีไปให้พ้นทาง

ทางพุทธศิลป์ฝ่ายมหายาน จะนิยมทั้งเป็นประติมากรรมรูปพระกษิตีครรภโพธิสัตว์เป็นแบบองค์สาม โดยประดิษฐานเรียงกัน คือ พระศาสดาพระพุทธรูปเจ้าเป็นประธานอยู่กึ่งกลางทางเบื้องซ้ายเป็น พระอวโลกิเตศวร (กวนอิม) และเบื้องขวาเป็นพระกษิตีครรภโพธิสัตว์ การจัดแบบนี้เรียกว่า ชาวผอซานเล้ง (ปิยะแสง จันทรวงศ์ไพศาล, 2553, หน้า 27)

ชื่อ พระกษิตีครรภโพธิสัตว์ (Ksitigarbha Bodhisattva) หรือ คิ๊จ้อ๊อิง ในสำเนียงแต้จิ๋ว เรียกว่า คิ๊จ้อ๊อิง มาจากพระนามเดิมว่า คิ๊จ้อ๊หวางมุซ๋า หรือ ค้าเอวี่ยนคิ๊จ้อ๊หวางมุ แปลว่า

พระโพธิสัตว์ผู้เป็นครรภแผ่นดิน มีความหมายแฝงว่า พระองค์ได้ทรงสถิตอยู่ได้พื้นโลกใบนี้เป็นพระโพธิสัตว์องค์หนึ่งที่ชาวจีน นับถือมากรองจากพระอวโลกิเตศวร (กวนอิม) เท่านั้น (ปิยะแสง จันทรวงศ์ไพศาล, 2553, หน้า 24)

รูปแบบของพระตั่งจิ้งอ้วงโพธิสัตว์ ในวัดจีนประชาสโมสร อยู่ในท่าประทับนั่ง ห้อยพระบาทบนบัลลังก์ ทับอยู่บนสิงห์ ห่มจีวรแบบจีน มือขวาถือไม้ขี้กษระ พระเศียรสวมหมวกมาลาเป็นรูปแบบจีน หมวกสงฆ์มีส่วนบนเป็นห้าแฉก และมีผ้าห้อยลงมาทั้งสองข้าง เดิมนั้นหมวกนี้เป็นหมวกพิธีของพระธิดา เรียกว่าเบญจพุทธมาลา สวมเมื่อประกอบพิธีโยคะตันตระอันมีพระโพธิสัตว์กษิตีครรภเป็นประธาน พระอาจารย์กิมเคียวกักราช โอรสแห่งเกาหลีได้จาริกมายังจีน สมัยราชวงศ์ถัง ปีพ.ศ. 1198 ณ ภูเขาเกิวหัวซาน ทำให้การสวมหมวกเบญจพุทธถือเป็นสัญลักษณ์ของเถระสงฆ์ต่อมา (ล. เสถียรสุด, 2544, หน้า 148) พระพักตร์มีลักษณะกลมตามองต่ำ พระโอษฐ์ยิ้มเล็กน้อย ส่วนทางด้านซ้ายขวาทางวัดนำรูปจำลองของพระองค์ท่านขนาดเล็กประดิษฐานบนทั้งสองข้าง เป็นรูปประทับนั่ง (ดูภาพที่ 5-92, 5-93, 5-94 และ 5-95 ประกอบ)

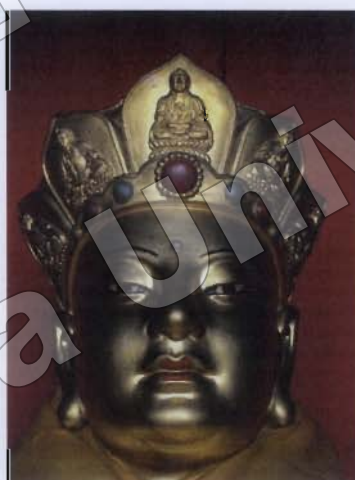

ภาพที่ 5-91 พระโพธิสัตว์ตั่งจิ้งอ้วง ศิลปะहारาชวงศ์-ราชวงศ์ซ่งระหว่างพุทธศตวรรษที่ 15-18

(Lin Ming-Mei & Curator, 2007, p. 93)

ภาพที่ 5-92 พระกนิษฐาธิราชเจ้าพุทธโกศลวชิรญาณมุนี

ภาพที่ 5-93 พระพักตร์ของพระโพธิสัตว์

ภาพที่ 5-94 ภาพขยายมือไม้เท้าจักร

ภาพที่ 5-95 รูปจำลองพระกษิติครรภโพธิสัตว์

จากการศึกษาดำเนินแผนผังของพระตี่จั้งอ้วงของวัดเล่งเน่ยยี่กับวัดเล่งฮกยี่ พบว่าที่วัดเล่งเน่ยยี่ไม่ได้วางอยู่ในตำแหน่งนี้กับเป็นตำแหน่งของพระอาจารย์เหยี่ยวกลาง (หลักโจ้ว) เป็นประธานหน้าบข้างซ้าย (หันหน้าเข้า) เป็นเทพอัคคี (ก่าจายพระโพธิสัตว์) รูปด้านขวาเป็นรูปของเจ้าพ่อกวนอู สาเหตุที่รูปเคารพพระตี่จั้งอ้วง ไม่ได้ประดิษฐานในตำแหน่งนี้เป็นพระท่านมืวิหารของท่านเฉพาะ จึงไม่ได้ประดิษฐานอยู่ในตำแหน่งนี้ ดังนั้นแผนผังของวัดเล่งฮกยี่อาจเป็นแผนผังวัดจีนในประเทศไทย เป็นวัดแรกที่วางผังคู่กับพระ โพธิสัตว์กวนอิมตั้งแต่เริ่มสร้างวัด เป็นการวางตรงตามคัมภีร์มากที่สุดกล่าวถึงทิศของท่านคือทิศตะวันตก รูปแบบของพระตี่จั้งอ้วงทั้งสองวัดจะแตกต่างกัน วัดเล่งฮกยี่พระพักตร์กลมกว่าพระวรกายก้มลงเล็กน้อย พระหัตถ์ถือไม้ขี้กระบแต่ที่วัดเล่งเน่ยยี่ประทับนั่งสมาธิมีลูกแก้ววิเศษอยู่ที่ฝ่าพระหัตถ์ และยังมีองค์เล็กประทับขึ้นประดิษฐานอยู่ด้านหน้าอีกองค์หนึ่ง (ดูภาพที่ 5-96 ประกอบ)

อนึ่งปัจจุบันตำแหน่งของพระตี่จั้งอ้วงโพธิสัตว์วัดเล่งเน่ยยี่ ประดิษฐานอยู่ทางทิศตะวันออกของวัด เป็นการประดิษฐานไว้ชั่วคราว ซึ่งทางวัดกำลังดำเนินการจัดซ่อมวิหารของท่านอยู่ (พระอาจารย์เย็นชื่อ, สัมภาษณ์, 1 กรกฎาคม 2554)

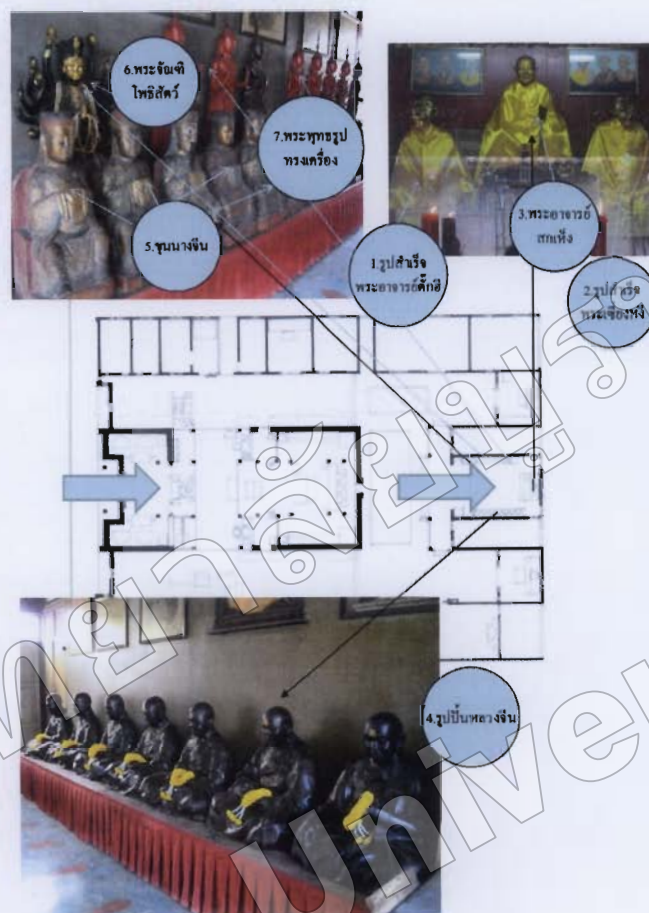

ภาพที่ 5-96 รูปพระตั่งจั่งอ้วงพระโพธิสัตว์วัดเล่งเน่ยยี่ ประทับนั่ง

รูปเคารพในวิหารบูรพาจารย์

วิหารบูรพาจารย์เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็กประกอบด้วยสองชั้น ชั้นบนเป็นห้องสวดมนต์ ส่วนชั้นล่างเป็นที่ประดิษฐานของบูรพาจารย์ หรือเรียกว่า “พระสำเร็จ” (อดีตเจ้าอาวาส) ประกอบด้วยอดีตเจ้าอาวาสทั้งสามองค์ประดิษฐานอยู่ในตู้กระจก องค์กลางคือ อดีตเจ้าอาวาสองค์แรกคือพระอาจารย์สกลเห่ง องค์ขวามือ (หันหน้าเข้า) พระอาจารย์ด็กฮี อดีตเจ้าอาวาสองค์ที่ 3 และองค์ซ้ายมือ (หันหน้าเข้า) พระอาจารย์เซียงหงิ อดีตเจ้าอาวาสองค์ที่ 6 รูปอดีตเจ้าอาวาสองค์ที่ 3 และ 6 ชาวจีนถือว่าท่านสำเร็จวิปัสสนา (วัดจีนประชาสโมสร, 2540, หน้า 21)

สำหรับศพพระอธิการด็กฮีเจ้าอาวาสองค์ที่ 3 นั้นมีผู้ที่ศรัทธาเลื่อมใสมานับการเป็นจำนวนมาก ทางวัดได้จำลองรูปเหมือนองค์จริงไว้นอกตู้เพื่อสะดวกต่อการมานับการ (วัดจีนประชาสโมสร, 2540, หน้า 22) และเรื่องพระสำเร็จนี้ สมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราชทรงกล่าวไว้ในสาส์นสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวว่า “เรื่องที่ศพสมภารเจ้าวัดไถ่ นั้น จะเป็นเพราะเหตุใด แต่แรกหม่อมฉันก็ไม่ทราบ จนเมื่อเฝ้าอาจารย์วังส์สมาธิวัตร (เมว) ศพใส่โกศสืบถามหาสาเหตุจึงได้ทราบจากพวกถือลัทธิมหายาน กล่าวว่าท่านเชี่ยวชาญวิปัสสนาธุระนั้น เวลาอาพาธเมื่อรู้สึกตัวว่าจะมรณะ มักสั่งให้ผู้พยาบาลพุงตัวขึ้นนั่งสมาธิเข้าสมาบัติให้ขาดใจตายอยู่ในฉับ ถูอมรณะด้วยอาการเช่นนั้นเรียกว่า “สำเร็จ” ถือกัณฑ์ที่จะเปลี่ยนทำผู้สำเร็จจากสมาธิหาควรไม่จึงทำโกศใส่ศพเพื่อให้ นั่งสมาธิอยู่...” (วัดจีนประชาสโมสร, 2540, หน้า 21) ดังนั้นทางวัดจีนประชาสโมสรจึงเรียกอดีตเจ้าอาวาสทั้งสองว่า พระสำเร็จ

ภาพที่ 5-97 ตำแหน่งที่ประดิษฐานรูปเคารพในวิหารบูรพาจารย์

1. รูปสำริดของพระอาจารย์ดึกขี้ ตอนที่ท่านมรณภาพบรรดาสานุศิษย์และผู้เลื่อมใสในพระคุณเจ้าดึกขี้ ได้มีการบรรจุศพลงโกศในท่าที่ท่านมรณภาพ และเก็บศพทำพิธีทางศาสนา พอครบร้อยวันมีการเปิดโกศออกเพื่อดูท่านเป็นครั้งสุดท้าย ทันทีที่เปิดโกศออกทุกคนต่างตื่นตะลึง ปรากฏว่าร่างกายของท่านหาได้เน่าเปื่อย เรื่องนี้มีความเชื่อกันว่าเกิดจากอำนาจจิตแก่กล้า ทำให้ผู้คนจำนวนมากหลงใหลมาชมบารมีกันเนืองแน่น และมีการขอร้องให้นำร่างของท่านไปประดิษฐานไว้ให้คนกราบไหว้บูชา จึงปรากฏรูปพระสำริดของท่านในวัดนี้

2. รูปสำริดของพระอาจารย์เชียงหัง ช่วงที่พระคุณเจ้าโพธิแจ้ง เจ้าคณะใหญ่ฝ่ายจีน ได้ให้พระคุณเจ้าสกลกัวย่นาคณะอุบาลสภาเปิดบรรจุโลงศพพระคุณเจ้าเชียงหัง ปรากฏว่าพระคุณเจ้าเชียงหังยังคงอยู่ในท่าสมาธิ ใบหน้ายิ้มแย้ม แสดงความเมตตากรุณา ไม่น่าเปื่อยไปตามเวลา เห็นเช่นนั้นเกิดอัศจรรย์ใจ ต่างปลื้มปิติเลื่อมใสในบุญบารมีของพระคุณเจ้า พากันก้มกราบ ถือว่าท่านเป็นพระโพธิสัตว์องค์หนึ่ง จึงนำศพของพระคุณเจ้าเชียงหังมาประดิษฐานที่บูชาพระคุณเจ้าดึกขี้ เพื่อให้ผู้คนกราบไหว้ และต่อมาทางวัดได้นำร่างของพระสำเร็จปิดทอง ทำรูปหล่อ

พระคุณเจ้าเซี่ยงหังไว้นอกตู้ เพื่อให้ผู้มากราบไหว้ และต่อมาทางวัดได้นำร่างของพระสำเร็จเปิดทอง ทำรูปหล่อพระคุณเจ้าเซี่ยงหังไว้นอกตู้เพื่อให้ผู้กราบไหว้บูชา มีโอกาสเปิดทองลงบนรูปหล่อจำลอง แทน (เจริญ ตันมหาพราน, 2547, หน้า 140-141) ปัจจุบันทางวัดตั้งประดิษฐานไว้ทางด้านหน้าตู้ ด้านซ้ายมือ (หันหน้าเข้า)

3. รูปเคารพของหลวงจีนสกเหิง รูปของท่านตั้งเป็นประธานอยู่ตรงกลางของวิหาร บูรพาจารย์ โดยทางวัดวางรูปของท่านอยู่สูงกว่าพระสำเร็จของทั้งสององค์ รูปของหลวงจีนเป็น ลักษณะรูปเหมือนจริงอยู่ในท่าขัดสมาธิ ลำตัวตั้งตรงมือซ้ายถือลูกประคำยกขึ้นสูงระดับอก ห่มจีวร แบบจีน ปัจจุบันทางวัดนำผ้าจีวรมาห่มทับรูปของอดีตเจ้าอาวาสทั้งสามองค์ (ดูภาพที่ 5-98 ประกอบ) วิหารบูรพาจารย์ของวัดเล่งเน่ยยี่จัดวางรูปประอาจารย์สกเหิงเพียงรูปเดียว

4. รูปหล่อหลวงจีน เป็นลักษณะรูปเหมือนพระจีนอยู่ในท่านั่งสมาธิ

5. รูปแกะสลักขุนนางจีน ลักษณะอยู่ในท่านั่งแสดงความเคารพ

6. รูปพระจันจิโพธิสัตว์ ลักษณะเหมือนกับองค์ที่ประดิษฐานในวิหารหลัก

7. พระพุทธรูปทรงเครื่อง ศิลปะไทยแบบรัตนโกสินทร์ปางประทับยืน

รูปหลวงจีน รูปขุนนางจีน และพระพุทธรูปทรงเครื่องทางวัดมีโครงการนำไป ประดิษฐานยังพระเจดีย์สูง 7 ชั้น

ภาพที่ 5-98 รูปอดีตเจ้าอาวาสองค์แรก องค์ที่ 3 และองค์ที่ 6 สำหรับรูปอดีต องค์ที่ 3, องค์ที่ 6 ถือว่าท่านสำเร็จวิปัสสนาเป็นพระสำเร็จทั้ง 2 รูป

ประติมากรรมรูปเคารพและความหมายทางสัญลักษณ์ ที่ประดิษฐานอยู่ในวิหารรอง

ในการศึกษารูปเคารพในวิหารรอง พบว่าส่วนที่เป็นรูปเคารพดั้งเดิมที่สร้างพร้อมกับวัดนั้นมีการตั้งประดิษฐานอยู่ที่วิหารหมายเลข 14 ตามผังซึ่งตั้งอยู่ทางทิศตะวันออก จากการศึกษาพบว่านอกจากรูปเคารพดั้งเดิมแล้ว ยังมีการเพิ่มเติมรูปเคารพเข้าไปอีก เป็นการเพิ่มเติมที่เปลี่ยนแปลงตามพลวัต ซึ่งจะขอนำไปกล่าวในเรื่องประติมากรรมรูปเคารพที่เปลี่ยนไปตามพลวัตของท้ายเรื่องนี้

รูปเคารพที่เป็นรูปดั้งเดิมนั้น ทั้งหมดเป็นความเชื่อทางเต๋าเป็นหลัก ทางวัดจัดทำรูปเคารพท่านไว้ในตู้กระจก โดยจัดแบ่งออกเป็นสามส่วน รูปตรงกลางมีขนาดใหญ่กว่าส่วนริมทั้งสองข้าง โดยจะขอทำการศึกษาแต่ละส่วนดังนี้

1. เทพไท่เซ่งเอี้ย ประดิษฐานอยู่ในตู้ริมขวามือ (ตู้ริมขวามือประกอบด้วยเทพไท่เซ่งเอี้ย ปีกดี และไท่ซ่วย ส่วนรูปพระพุทธรเจ้าเป็นรูปที่นำมาประดิษฐานในชั้นหลัง เป็นการเปลี่ยนแปลงตามพลวัต) ไฉเซ่งเอี้ยเป็นรูปนั่งองค์ซ้าย (รายละเอียดประวัติท่านกล่าวไว้ในเรื่องรูปเคารพตามพลวัต) เป็นเทพแห่งการคุ้มครองดวงชะตา โดยถ้าปีใดส่งเสริมกัน ก็จะทำให้เจ้าชะตาชีวิตมีความเจริญรุ่งเรือง ทำอะไรก็จะประสบความสำเร็จ แต่ถ้าปีใดเป็นปีปฏิปักษ์ต่อกัน หรือ "ชง" ก็จะทำให้เจ้าชะตาชีวิตมีแต่อุปสรรค คัดขัด การดำเนินชีวิตไม่ราบรื่น ไม่ว่าชะตาชีวิตจะดีหรือไม่ดี อย่างไรก็ตาม ความเชื่อชาวจีนจะต้องไหว้ "เทพเจ้าคุ้มครองดวงชะตา" (ไท่ส่วยเอี้ย) เพื่อให้คุ้มครอง หากดวงชะตาชีวิตดีอยู่แล้ว ก็จะช่วยส่งเสริมให้ดียิ่งขึ้นไปอีก ถ้าชะตาชีวิตไม่ดีก็จะช่วยให้หนักเป็นเบา คุ้มครองป้องกันจากอุปสรรคทั้งปวงให้ผ่านพ้นไปได้ จนผ่านปีนักษัตรนั้นไปได้ด้วยความราบรื่น การไหว้ "เทพเจ้าไท่ส่วยเอี้ย" เป็นความเชื่อ และประเพณีปฏิบัติของชาวจีนทั่วโลก โดยเฉพาะคนที่มีความเสี่ยงดวงชะตาตกต่ำ หรือ "ชงปี" วิธีแก้ไขดวงชะตา จะมีการทำพิธี นำซึ่งปึกเต่าเก็ง หรือ พิธีสวดมนต์เสริมดวงชะตา แต่ผู้ไม่ "ชงปี" ก็สามารถทำได้ เพื่อให้อยู่เย็นเป็นสุข หนุนส่งดวงชะตาให้ดียิ่ง ๆ ขึ้น

2. เทพปึกดี คือรูปกลาง ท่านเป็นเทพดาวเหนือ เป็นเทพที่มีพลัง โปหน้าและตัวของท่านจะดำ (พระอาจารย์เย็นจุง, สัมภาษณ์, 14 มิถุนายน 2554)

3. เทพไท่ซ่วย ประดิษฐานอยู่ด้านขวา ท่านเป็นเทพเจ้าที่คอยปกป้องคุ้มครองดวงชะตาราศีของมนุษย์ให้ปราศจากภัยพิบัติอุปัทวันตราย ซึ่งในทุก ๆ ปี หลังเทศกาลตรุษจีน ชาวจีนจะนำเทียนแดงเขียนชื่อวันเดือนปีและเวลาเกิดของตนพร้อมด้วยกระดาษเงินกระดาษทอง มาขอพรจากเทพไท่ส่วย เรียกกันเป็นภาษาจีนว่า ป้ออุง หรือฝากดวงชะตาไว้เพื่อให้ท่านคุ้มครองป้องกันภัยพิบัติในปีนั้น ๆ การปฏิบัติเช่นนี้มีมาในหมู่ชนชาวจีนนับเป็นเวลาหลายร้อยปีมาแล้ว

4. ฮ้อเทียนซือ ฮั่วท้อเซียงซือ หรือเรียกอีกชื่อว่า ฮั่วท้อ เดิมชื่อว่าฮั่วย้ง “ฉายาว่าฮั่วฮ่วย” เกิดในราชวงศ์ฮั่น ตำบลเจียวกู่ ท่านมีความเฉลียวฉลาดตั้งแต่เล็ก ชอบค้นคว้าวิจัยด้วยตนเอง ชอบสันโดษเชี่ยวชาญด้านฝังเข็มและปรุงยา ท่านยังสามารถผ่าตัดล้างกระเพาะปัสสาวะโรค หรือ ผ่าตัดเนื้อร้ายในร่างกาย สามารถผลิตยาและคิดค้นยาต่าง ๆ ได้เป็นท่านแรก ท่านยังเป็นผู้มีอัจฉริยะในการแพทย์ คนที่ให้ท่านรักษาล้วนหายขาดจากโรคเหมือนรักษาคนตายให้ฟื้น ดังนั้น การรักษาของฮั่วท้อ ซึ่งยังคงฝังใจของประชาชนคนจีนจนถึงปัจจุบันนี้ หนังสือสามก๊กกล่าวว่า ในชีวิตของฮั่วท้อสามารถผ่าตัดกระดูกที่โคนพิษให้กับกวนอู

ผลงานศึกษาวิจัยของฮั่วท้อลึกล้ำซึ่งมาก สามารถรักษาโรคได้ทุกชนิด ดังนั้น ประชาชนจึงยกย่องว่าเป็นบรมครูแห่งการแพทย์และเภสัชกรจีน

จากประวัติข้างต้น ขามโคที่เจ็บป่วย ชาวจีนหรือชาวไทยสายเลือดจีนจะมานอนขอให้
ฮั่วท้อเขียนชื่อ ซึ่งถือว่าเป็นประดุจเทพเจ้าแห่งการแพทย์ ช่วยปัดเป่าความเจ็บความป่วยให้หมดสิ้น
ไป ดังนั้นเมื่อร้อยกว่าปีก่อนวัดเล่งเน่ยยี่ ได้นำจี๊รูปและสูตรยาสมุนไพรจากจีน มาทำการรักษาโรค
ต่าง ๆ เพราะสมัยนั้นการแพทย์ในประเทศไทย ยังไม่มีความเจริญมากนัก ประชาชนจึงนิยมใช้วิธี
แผนโบราณกันมาก เมื่อประชาชนรู้ ก็มาขอยานี้ไปรักษาและยาที่ได้ไปก็สามารถปัดเป่าโรคต่าง ๆ
ให้หายได้ ทำให้ชาวบ้านนิยมมากกราบไหว้จนถึงปัจจุบัน การขอยาจะบูชาเช่น ไหว้ตรงหน้าเทวรูป
จำลองของท่าน โดยเข่าเดียว ถ้าคดหมายเลขใดก็ไปเจียดยาที่ห้องยาหรือใช้จีนแสหยิบยาให้ตาม
หมายเลขที่ได้รับ โดยจะได้รับคำแนะนำจากวิธีการใช้ตามสูตรของฮั่วท้อ ที่ได้รับการสืบทอดมา
โดยไม่มีการเรียกเก็บค่ารักษาแม้แต่หน่วย ในวันคล้ายวันเกิดประจำปีของท่านซึ่งตรงกับเดือน 4
วันที่ 18 ของจีน วัดจะมีงานสมโภชรำลึกถึงพระคุณท่าน โดยจัด 2 วัน 2 คืน เป็นการสักการะถึง
บุญคุณของท่านฮั่วท้อที่ได้ช่วยรักษาประชาชนทั่วไป

รูปของฮั่วท้อเขียนชื่อประดิษฐานอยู่ที่ตู้กลางองค์ซ้ายมือ มีลักษณะเป็นชายไว้หนวด
เคราสีดำ อยู่ในท่านั่งสวมหมวกชุดจีน ปัจจุบันทางวัดห่มผ้าเหลืองคลุมอีกชั้นหนึ่ง

5. เซ่งตั้งเซี้ยตี้ หรือเรียกว่า เทพหวางตี้ ชาวจีนถือว่าท่านเป็นผู้ให้กำเนิดอารยธรรม
ลุ่มแม่น้ำฮวงโหและแยงซีเกียง เทพหวางตี้ ปรากฏในวรรณกรรมห้องสินมีชื่อว่า “พระเจ้าองค์
สองเต้” ครองราชย์อยู่ที่เมืองฮอกเต็ก พระองค์ได้รวบรวมตำราโหราศาสตร์ จัดแบ่งงานรับผิดชอบ
งานฝ่ายต่าง ๆ กำหนดให้สี่เหลืงมีฐานะสูงกว่าสี่อื่น ๆ สร้างเกรงสามฤดู ใช้โลหะต่าง ๆ ทำภาชนะ
ใช้สอยจัดทำตำราแพทย์ (นวรรณ์ ภักดีคำ, 2553, หน้า 16-17) ท่านเป็นจักรพรรดิองค์แรกของ
ประเทศจีน ยังได้เริ่มการสอนดนตรี การสอนประชาชนรู้เรื่องการกินอาหารขอให้ทำอาหารให้
สุกเสียก่อน เริ่มการสร้างเครื่องมือทำเกษตรกรรม (พระอาจารย์เย็นจุ่ง, สัมภาษณ์, 14 มิถุนายน
2554) รูปของท่านจัดตั้งอยู่คู่กับฮั่วท้อเขียนชื่อ อยู่ในตู้กลางมีลักษณะเป็นเด็กไว้ผมจุกสองจุก ไม่มี
หนวดเครา สวมชุดจีน ปัจจุบันทางวัดห่มผ้าเหลืองคลุมอีกชั้นหนึ่ง รูปของทั้งสองนี้จะมียานที่
ใหญ่กว่าเทพองค์อื่น เปรียบเป็นประธานของวิหารห้องนี้

6. เทพฮวยกงและเทพฮวยบ้อ คือเทพแห่งพ่อแม่ เป็นเทพที่มีลูก 9 องค์ที่มีความสามารถ
สูง ชาวจีนมีความเชื่อว่าเทพแห่งพ่อแม่นี้จะคลบันดาลให้ เช่นขอให้ได้ลูก ขอให้ลูกมีความสามารถ
เป็นต้น (พระอาจารย์เย็นจุ่ง, สัมภาษณ์, 14 มิถุนายน 2554) รูปของเทพฮวยกงและเทพฮวยบ้อ
ประดิษฐานอยู่ในตู้ ฮวยกงจะมีรูปเด็กอยู่ทางด้านหน้า ฮวยบ้อมีลักษณะเป็นชายไว้หนวดเคราสีดำ
ประทับนั่งอยู่ตรงกลาง

7. เทพจูแซเนี่ย เป็นเทพที่มีหน้าที่ในการชั่งชะตาชีวิต ของผู้ที่เกิดขึ้นมาในโลกมนุษย์
ชาวจีนมีความเชื่อในการมาขอพรให้กับเด็กที่ออกมาแล้วมีสุขภาพที่แข็งแรง (พระอาจารย์เย็นจุ่ง,

สัมภรณ์, 14 มิถุนายน 2554) รูปของท่านมีลักษณะเป็นหญิง ตั้งอยู่ในตู้ริมซ้ายมือ องค์กรของท่านประทับอยู่ทางขวามือ สวมชุดจีน โดยที่ลักษณะเด่นจะมีรูปเด็ก ๆ อยู่ทางด้านหน้าของท่าน

การจัดวางรูปเคารพในวิหารรองด้านทิศตะวันออก พบว่าทั้งสองวัดใช้วิหารรองข้างขวาของวิหารหลัก เป็นที่ประดิษฐานที่เหมือนกัน ส่วนการจัดวางรูปเคารพมีทั้งรูปเคารพที่เหมือนกันและไม่เหมือนกัน กล่าวคือ เทพเจ้าที่เหมือนกันคือ เทพโจเซ่งเอี้ย ไท่ส่วยเอี้ย ฮั่วท้อเซียนซือ ส่วนเทพเจ้าที่ไม่ปรากฏในวัดเล่งฮกยี้ คือ เทพเจ้าก่งพั้ว ไค่เสี่ย แม่ซือ และเทพเจ้าไค่เสี่ย (เห้งเจีย)

ดังนั้นการจัดวางแผนผังของรูปเทพเจ้ารองนี้ วัดเล่งฮกยี้น่าจะได้รับอิทธิพลจากวัดเล่งเน่ยยี้ เป็นการสืบทอดวัฒนธรรมของคนจีนที่เข้ามาในประเทศไทย นำเทพเจ้าที่ตนเคารพมาประดิษฐานในวัดด้วย หลังจากที่ช่วงแรกสร้างศาลเจ้าเทพเจ้าเป็นประธาน มีพระพุทธรูป หรือพระโพธิสัตว์เป็นรองประธาน

ภาพที่ 5-99 รูปเคารพในวิหารหมายเลข 14 (แผนผังรองทิศตะวันออก)

ภาพที่ 5-100 เทพต่าง ๆ ในตู้ด้านขวามือ วิหารหมายเลข 14

ภาพที่ 5-101 เทพต่าง ๆ ในตู้กลาง วิหารหมายเลข 14

ภาพที่ 5-102 เทพต่าง ๆ ตู้ด้านซ้ายมือ วิหารเลขที่ 14

จากการสอบถามที่วัดเล่งเน่ยยี่ ได้ข้อมูลว่า ช่วงที่พระอาจารย์สกเห็งมาสร้างวัดนั้น ได้มีศิษย์ที่นับถือได้เข้ามาอยู่ในวัดเล่งเน่ยยี่ด้วย มีการสร้างอาคารและนำรูปเทพเจ้าทางเต๋าเข้ามาบูชาด้วย (พระอาจารย์เย็นชื้อ, สัมภาษณ์, 1 กรกฎาคม 2554)

จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้นทำให้ทราบได้ว่า ในวัดพระพุทธศาสนาจีนนิกายก็จะมีการผสมผสานของศาสนาเต๋ามาผสมผสานรวมอยู่ด้วยแล้วตั้งแต่เริ่มสร้างวัด ซึ่งจากอิทธิพลดั้งเดิมที่มีกับศาลเจ้าที่ได้นำเอาวัฒนธรรมจีนเข้ามาก่อนที่จะเกิดวัดจีนขึ้น

ประติมากรรมรูปเคารพและความหมายทางสัญลักษณ์ ที่ประดิษฐานอยู่ในวิหารหลัก ที่เปลี่ยนไปตามพลวัต

ผลจากการเปลี่ยนแปลงของการเวลาและวัฒนธรรม แต่เดิมยึดรูปแบบของต้นแบบที่เป็นระเบียบแบบแผน จนเวลาผ่านไปการปรับเปลี่ยนให้เป็นรูปแบบทางวัฒนธรรมของตนเริ่มพัฒนาขึ้นจนต่อเนื่อง การพัฒนาก็ปรับเปลี่ยนเพิ่มเติมด้วยกระแสทางวัฒนธรรมของความเชื่อเข้ามาผสมผสานรูปแบบดั้งเดิม ทำให้เกิดสิ่งที่เปลี่ยนแปลงตามกระแสวัฒนธรรม ซึ่งวัดจีนประชาสโมสรจากการศึกษาพบว่า มีประติมากรรมรูปเคารพที่ประดิษฐานในวัด เพิ่มเติมจากระเบียบแบบแผน

ดั้งเดิม การเพิ่มเติมนี้ก็ไม่ใช่วัตถุประสงค์หลักของศาสนสถานหลายลัทธิเข้ามาอยู่ในวัด
จีนประชาสโมสร

การศึกษาในที่นี้จะขอศึกษาเพียงองค์ประกอบของรูปเคารพที่แสดงถึงการเปลี่ยนแปลง
ตามพลวัตที่เกิดขึ้นเท่านั้น เพื่อต้องการจะชี้ให้เห็นถึงการผสมผสานของศาสนาอื่น ๆ หรือ
พุทธนิกายอื่นเข้ามาอยู่ร่วมกัน

การศึกษาประติมากรรมรูปเคารพที่เปลี่ยนแปลงตามพลวัตนี้ ผู้วิจัยได้ข้อมูลจาก
การสัมภาษณ์พระอาจารย์ เียนจุง เป็นหลักในการศึกษา พบว่าการเปลี่ยนแปลงนี้จัดสร้างขึ้นในสมัย
ของพระอาจารย์เป็นส่วนใหญ่ มีเพียงส่วนน้อยที่เกิดขึ้นมาพร้อมกับวัด คือรูปพระพิฆเนศวร
ท่าประทับนั่งมหาราชสีลา (พระอาจารย์เียนจุง, สัมภาษณ์, 22 มิถุนายน 2554)

1. รูปเทพของไฉ่ซิงเอี้ย (ด้านขวามือ) ในวัดจีนประชาสโมสร ประทับนั่งในท่านั่ง
ห้อยพระบาทบนบัลลังก์ มือขวาถือถุงเงินวางบนเข่า มือซ้ายยกขึ้นวางไว้กับหน้าอก ที่ฐาน
ด้านหน้าที่ประทับจะมีหนู 1 ตัว องค์ท่านสวมชุดมังกรปรากฏอยู่สี่เล็บ เป็นชุดขุนนางชั้นสูง
เป็นรูปชายไว้หนวดเครา มีใบหน้าไม่ดุร้าย วัสดุเป็นโลหะสัมฤทธิ์ ซึ่งมีลักษณะตรงกับทางด้าน
ที่กล่าวถึง ว่าท่านชื่อ ปี้กาน เป็นเทพเจ้าแห่งโชคลาภฝ่ายบุน

รูปเทพเจ้าแห่งโชคลาภนี้ทางวัดได้จัดสร้างขึ้นเป็นรูปที่ใหญ่ที่สุดในประเทศไทย
(พ. สุวรรณ, 2545, หน้า 52) เป็นรูปเทพเจ้าแห่งโชคลาภฝ่ายบุน ตั้งประดิษฐานอยู่ตรงพื้นที่โล่ง
ระหว่างวิหารหน้ากับวิหารหลักทางขวามือ (หันหน้าเข้า) รูปของท่านจะหันหน้าออกตามผังของวัด

2. รูปเทพเจ้าไฉ่ซิงเอี้ย (ด้านซ้ายมือ) ประทับยืนอยู่ในชุดเกราะทหาร พระหัตถ์ขวา
ถือคทา พระหัตถ์ซ้ายหงายขึ้นรับเงิน พระวรกายรูปร่างอ้วน พระเนตรมองตรงลักษณะดู
ด้านหน้าที่ฐานจะวางเงินประดับอยู่ ด้านหลังประดิษฐานพระพุทธรูปแบบไทย

รูปของเทพเจ้าแห่งโชคลาภองค์นี้ จัดเป็นแบบเทพเจ้าแห่งโชคลาภฝ่ายบุน มีลักษณะตรง
ตามตำนานที่ชื่อ จ้าวกงหมิง หรือซางหมิง ประดิษฐานอยู่ตำแหน่งพื้นที่โล่งระหว่างวิหารหน้า
กับวิหารหลัก หันหน้าออกตามแผนผังของวัด วัสดุเป็นโลหะสัมฤทธิ์

รูปเทพไฉ่ซิงเอี้ย เป็นภาษาแต้จิ๋ว สำหรับจีนกลางเรียกว่า “ไฉ่เสินเย่” หมายถึง เทพเจ้า
แห่งโชคลาภ หรือเทพเจ้าแห่งทรัพย์สิน หรือเทพเจ้าเงินตรา รูปของเทพเจ้าไฉ่ซิงเอี้ยจะมี 2 องค์ คือ
ไฉ่ซิงเอี้ยบุนและไฉ่ซิงเอี้ยบู๊ (พ. สุวรรณ, 2545, หน้า 13-14) ตามตำนานกล่าวถึงความเป็นมาของ
เทพไฉ่ซิงเอี้ยทั้งฝ่ายบุนและฝ่ายบู๊ ออกเป็นสองแนวทาง โดยสรุปใจความที่สำคัญ กล่าวคือ
แนวทางแรก เทพเจ้าฝ่ายบุนคือเทพ ปี้กานเดิมเป็นอัศวินหาเสนาบดีในช่วงยุคสุดท้ายของจักรพรรดิ
อินโจ้วของราชวงศ์ฮั่น ต่อมาเขาได้ควักหัวใจให้จักรพรรดิผู้หลงใหลในพระสนมซึ่งเป็นนางปีศาจ
โดยจักรพรรดิต้องการนำหัวใจของปี้กานไปรักษา แต่ด้วยเหตุที่ปี้กานได้รับการช่วยเหลือจาก

เทพสูงสุด เจียงไท่กงได้ปลอมเป็นคนแก่ให้ชาวพิเศษเมื่หนึ่งเมื่อกินเข้าไปแล้ว แม้ไม่หัวใจ อวัยวะ
ส่วนอื่น ๆ ของร่างกายจึงทำงานปกติ

ดังนั้นเมื่อปีกานควักหัวใจโยนทิ้งบนพื้นให้กับจักรพรรดิ แล้วเดินออกจากพระราชวังไป
แล้วเดินทางท่องเที่ยวไปตามสถานที่ต่าง ๆ เขาไปรยเงินไปรยทองแจกจ่ายเงินทองแก่คนทั่วไป
ไม่เลือกว่าคนนั้นคนนี้ดี เสว ไม่เลือกมักที่คิที่ซัง กลายเป็นเทพเจ้าแห่งโชคลาภ

สำหรับเทพเจ้าไฉ่ซิงเอี้ยฝ่ายนี้ เป็นเทพที่มีฤทธิ์มากสามารถชนะเทพเจ้าสูงสุดเจียงไท่กง
จนถูกจับขัง แต่เทพฝ่ายนี้ จ้าวกงหมิงต้องการที่จะเป็นเทพเจ้าแห่งโชคลาภ จึงปล่อยตัวเทพสูงสุด
แล้วให้เสือคำควักหัวใจของปีกานจนตายก็จะได้ตำแหน่งเทพแห่งโชคลาภ เสือคำได้พบปีกานได้
ใช้กรงเล็บตะกรุยตะกรายอยู่ในทรวงอกของปีกาน ทำให้อวัยวะภายในของปีกานเปราะเปื้อน
ทำให้มีอาการติดเชื้อ ปีกานจึงกลายเป็นเทพเจ้าที่ไม่ค่อยเที่ยงธรรม มักจะไปรยเงินทองอย่างลำเอียง
เจอใครก่อนก็ให้คนนั้นก่อน มักให้มาก ๆ ด้วย ทำให้คนร่ำรวยอยู่แล้วก็ร่ำรวยมากขึ้น คนยากจน
ก็จนต่อไป

เจ้าวกหมิงแม้ไม่ได้เป็นเทพเจ้าแห่งโชคลาภแต่เทพไท่จิงเคยรับปากจะ ให้เขาเป็น
เทพเจ้าแห่งโชคลาภ เขาได้รับประทานของวิเศษ 4 อย่างคือ เจียป้อ หนับเตียว เจียใช้ และหลี่ฉี
เป็นของวิเศษเรียกเงินเรียกทองให้ไหลมาเทมา ทำให้การค้าขายรุ่ง มีกำไรดี จึงเป็นเหตุให้ชาวจีน
กราบไหว้เทพกงหมิงเป็นเทพเจ้าแห่งโชคลาภอีกองค์หนึ่ง

ตามแนวทางที่สอง เป็นตำนานทางแถบมณฑลยูนนาน กล่าวว่าเทพเจ้าแห่งโชคลาภ
ฝ่ายนี้ เดิมท่านเป็นมนุษย์มีตำแหน่งเป็นผู้พิพากษาในช่วงพุทธศตวรรษที่ 6 ตัดสินคดีด้วย
ความยุติธรรม และมีอยู่ครั้งหนึ่งที่ท่านได้มีโอกาสทูลองค์จักรพรรดิให้ละเว้นในการเก็บภาษี
พลเมืองต่อคนยากจนของมณฑลยูนนาน องค์จักรพรรดิได้ทรงยกย่องท่านว่าเป็นผู้มีความเมตตา
ธรรม ดังนั้นมาชาวจีนจึงยกย่องให้เป็นเทพเจ้าแห่งโชคลาภ

ส่วนเทพเจ้าโชคลาภฝ่ายนี้ อยู่ในสมัยราชวงศ์โจว จักรพรรดิจางซูกงหมิง ทรงปกครอง
ประเทศอย่างโหดเหี้ยม ข่มเหงราษฎร เก็บภาษีสูง ลงโทษประชาชนพลเมืองอย่างไม่เป็นธรรม
จึงสร้างความเคียดแค้นไปทุกหย่อมหญ้า ขณะนั้นมีขุนนางคงฉินชื่อ เซียงหมิง เคยทูลคัดค้าน
ต่อฮ่องเต้ จนในที่สุดเซียงหมิงได้ต่อสู้กับฮ่องเต้ทำให้ทหารทั้งสองฝ่ายล้มตายไปเป็นจำนวนมาก
จนเวลาผ่านไป 3 วัน 3 คืน ไม่สามารถเอาชนะฮ่องเต้ได้ จึงหลบหนีออกไปจากวังหลวง

หลังจากนั้นเซียงหมิงได้ใช้วิชาอาคมที่เรียนมาจากสำนักบ๊อไป๋โดยทำรูปหุ่นฟางของ
ฮ่องเต้แล้วร่ายมนต์คาถาเป็นเวลา 20 วัน จนถึงวันที่ 23 ได้ยิงธนูอาคมไปที่ดวงตา หน้าอกทำให้เกิด
ไฟไหม้หุ่น ฟางซูกงหมิงประจวบ ไร้สาเหตุจนเสด็จสวรรคต ขุนศึกเซียงหมิงจึงได้รับการยกย่องให้
เป็นเทพแห่งโชคลาภ ฝ่ายนี้ที่ต่อสู้กับฮ่องเต้ (พ. สุวรรณ, 2545, หน้า 13-25)

ภาพที่ 5-103 รูปโล่ชิงเอี้ยนุ่น วัดเล่งฮกยี่

ภาพที่ 5-104 รูปขยายใบหน้าโล่ชิงเอี้ยนุ่น

ภาพที่ 5-105 รูปโลหะองค์พระวัดเล่งฮกยี่

ภาพที่ 5-106 รูปขยาเยื่อมังกรโลหะองค์พระ

3. ประติมากรรมรูปพระพุทธรเจ้า รูปแบบศิลปะล้านนา จัดสร้างขึ้นในสมัยพระอาจารย์เย็นจุง เป็นไม้แกะสลัก ลักษณะเด่นพระกรณจะกาง เปลวเพลิงสูง ปางสมาธิ ประดิษฐานบนฐานราพอมจันทร์ พระองค์นี้พระอาจารย์เย็นจุงจัดสร้างให้กับโยมมารดา โดยใช้ช่างภาคเหนือที่ทำงานให้กับวัด (ดูภาพที่ 5-107 ประกอบ)

4. ประติมากรรมปางนาคปรกหินทรายศิลปะลพบุรี จัดทำสมัยปัจจุบัน โดยนายเจียเจียวรานนท์ มอบให้กับทางวัดสมัยพระอาจารย์เย็นจุง ประดิษฐานบนฐานชุกชีพระประธาน (ดูภาพที่ 5-108 ประกอบ)

5. พระพิมพ์เศวตศิลป์พระสมันชายน ทำประทับนั่งมหาเสนา ประดิษฐานอยู่ข้างหน้าบนฐานชุกชีพระประธาน เป็นองค์ที่มีมาพร้อมกับวัดแล้ว (ดูภาพที่ 5-109 ประกอบ)

6. ประติมากรรมรูปพระพุทธรเจ้า โลหะสำริดรูปแบบศิลปะรัตนโกสินทร์ ปางมารวิชัย ห่มจีวรเฉียงเปิดพระอังสาขวามีลวดลายดอกไม้ ประดิษฐานบนโต๊ะบูชา (ดูภาพที่ 5-110 ประกอบ)

7. พระพุทธรูปปางอุ้มบาตร ศิลปะรัตนโกสินทร์ ประดิษฐานด้านขวาฐานชุกชีพระประธาน (หันหน้าเข้า) (ดูภาพที่ 5-111 ประกอบ)

8. พระพิมพ์เศวตศิลป์ประทับยืนสี่กร ประดิษฐานบนโต๊ะบูชาพระประธาน พระพิมพ์เศวตองค์นี้ทางวัดให้ความอนุเคราะห์กับวัดอื่น ที่จัดสร้างให้ผู้มีจิตศรัทธาเข้าไปบูชา (ดูภาพที่ 5-112 ประกอบ)

9. รูปเหมือนสมเด็จโต พรหมรังสี ประทับนั่งท่าสมาธิ ประดิษฐานอยู่บนโต๊ะบูชาพระประธาน (ดูภาพที่ 5-113 ประกอบ)

10. พระพุทธรูปโลหะจำลอง สำริด ทางวัดจัดสร้างขึ้นเพื่อเตรียมอัญเชิญไปประดิษฐานบนเจดีย์แปดเหลี่ยม (ดูภาพที่ 5-114 ประกอบ)

11. พระพุทธรูปแบบศิลปะสุโขทัย ปางถวายเนตร สำริด ประดิษฐานอยู่ขวามือ (หันหน้าเข้า) ด้านหน้าวิหารหลัก (ดูภาพที่ 5-115 ประกอบ)

12. พระพุทธรูปศิลปะแบบสุโขทัยผสมศิลปะรัตนโกสินทร์ ประดิษฐานอยู่ด้านข้างของวิหารหลักทิศตะวันตก (ดูภาพที่ 5-116 ประกอบ)

13. กลุ่มพระพุทธรูปด้านทิศตะวันตกและทิศตะวันออกของวิหารหลัก ประกอบด้วย พระพุทธรูปศิลปะไทย ปางมารวิชัย นาคปรก ปางไสยาสน์ พระพุทธรูปทรงเครื่องรอยพระพุทธรูปบาตร พระพิมพ์เศวตศิลป์ พระจีนปางป่าเลไลยก์ (ดูภาพที่ 5-117, 5-118, และ 5-119 ประกอบ)

ภาพที่ 5-107 รูปพระพุทธเจ้าศิลปะล้านนา

ภาพที่ 5-108 พระพุทธเจ้าปางนาคปรกหินทรายศิลปะลพบุรี

ภาพที่ 5-109 พระพินณศวรศิลปะเขมรบาชน

ภาพที่ 5-110 พระพุทธเจ้าศิลปะรัตนโกสินทร์

ภาพที่ 5-111 ปางอุ้มบาตร ศิลปะรัตนโกสินทร์

ภาพที่ 5-112 พระพิฆเนศวรประทับขึ้นสิกร

ภาพที่ 5-113 รูปเหมือนสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์

ภาพที่ 5-114 พระพุทธโสธรจำลอง

ปางถวายเนตร

ภาพที่ 5-115 พระพุทธรูปศิลปะสุโขทัย

พระพุทธรูปปางสมาธิ

ภาพที่ 5-116 กลุ่มพระพุทธรูปปางสมาธิ

พระโพธิสัตว์กวนอิม

พระพุทธรูปทรงเครื่อง

พระพิมพ์เศสรวร์

พระพุทธรูปนาคปรก

ภาพที่ 5-117 กลุ่มพระพุทธรูปด้านทิศตะวันออกของวิหารหลัก

ภาพที่ 5-118 พระพุทธรูปศิลปะสุโขทัยผสมรัตน โกสินทร์

พระพุทธรูปทรงเครื่อง

พระพุทธรูปไสยาสน์

รอบพระพุทธรูปบาท

ภาพที่ 5-119 กลุ่มพระพุทธรูปด้านทิศตะวันออกของวิหารหลัก

ภาพที่ 5-120 ภาพพระพุทธรูปแบบศิลปะไทย ประดิษฐานในพระอุโบสถ (วิหารหลัก) วัดเล่งฮกยี่

จากการศึกษา ประติมากรรมรูปเคารพและความหมายทางสัญลักษณ์ ที่ประดิษฐานอยู่ในวิหารหลักที่ไปตามพลวัต พบว่าไม่ได้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่วัดเล่งฮกยี่ก่อนเท่านั้น โดยเฉพาะที่ได้มีการนำเอารูปเคารพแบบศิลปะไทยเข้ามาผสมผสานในวัดนั้น พบว่าในวัดเล่งฮกยี่ได้มีการนำรูปแบบศิลปะไทยเข้ามาประดิษฐานตั้งแต่สมัยแรก ๆ ของการสร้างวัดแล้ว ซึ่งมีพระพุทธรูปแบบศิลปะเป็นจำนวนมาก แต่เดิมนั้นทางวัดได้นำมาตั้งไว้ในวิหารหลัก แต่ในช่วงระยะเวลาหลังก่อนหน้าทำการวิจัยประมาณสามปีที่ผ่านมา มีใจผู้รัยหลักขโมยเป็นจำนวนมาก ทางวัดจึงนำไปเก็บรักษาไว้อย่างปลอดภัย ในปัจจุบันจึงเหลือประดิษฐานในวิหารหลักอยู่สี่องค์ เป็นศิลปะแบบรัตนโกสินทร์ตอนต้น เป็นพระพุทธรูปทรงเครื่อง ปางถวายเนตร ปางห้ามญาติ ปางสมาธิ (ดูภาพที่ 5-120 ประกอบ) (พระอาจารย์เย็นชื่อ, สัมภาษณ์, 1 กรกฎาคม 2554)

อาจารย์อรรศิริ ปาณินท์ ให้ความเห็นว่าช่วงประมาณปี พ.ศ. 2532 ได้เข้าศึกษาวัดเล่งฮกยี่ พบว่ามีการประดิษฐานพระพุทธรูปศิลปะไทยตั้งอยู่ในวิหารหลักเป็นจำนวนมาก (อรรศิริ ปาณินท์, สัมภาษณ์, 31 สิงหาคม 2554)

วัดเล่งฮกยี่พบว่าการสร้างขึ้นเพื่อเป็นพุทธบูชา ส่วนหนึ่งได้รับการถวายเข้ามา ส่วนหนึ่งจัดสร้างเพื่อนำขึ้นประดิษฐานบนองค์เจดีย์ที่กำลังดำเนินการสร้าง และบางองค์โดยเฉพาะรูปพระพินธุเศศวร์ ทางวัดเอื้อเพื่อให้วัดในพื้นที่นำเข้าประดิษฐานในวัดเพื่อให้ผู้มีความศรัทธาเข้าไปบูชา ด้วยในปัจจุบันเฉพาะในพื้นที่จังหวัดฉะเชิงเทรา ได้มีการจัดสร้างรูปพระพินธุเศศวร์ในวัดไทยเถรวาทอยู่เป็นจำนวนมาก

ตารางที่ 5-1 การวิเคราะห์รูปเคารพที่เป็นรูปแบบสัญลักษณ์ความเชื่อทางศาสนาต่าง ๆ
ที่ประดิษฐานในวัดจีนประชาสโมสร

อันดับ	รูปเคารพ	สัญลักษณ์ทางศาสนา
1	พระศรีอริยเมตไตรย	ศาสนาพุทธมหายาน
2	พระเวทธรรม	ศาสนาพุทธมหายาน
3	จตุโลกบาลทั้ง 4	ศาสนาพุทธมหายาน
4	แปะกงแปะม่า	ศาสนาเต๋า
5	เจ้าพ่อหลักเมือง	ศาสนาเต๋า
6	พระศรีศากยมุนี	ศาสนาพุทธมหายาน
7	พระไภสัชคุรุ	ศาสนาพุทธมหายาน
8	พระอมิตาภะ	ศาสนาพุทธมหายาน
9	พระกัศยปะ	ศาสนาพุทธมหายาน
10	พระอานนท์	ศาสนาพุทธมหายาน
11	พระอรหันต์ 18 องค์	ศาสนาพุทธมหายาน
12	พระจันตีโพธิสัตว์	ศาสนาพุทธมหายาน
13	พระพุทธเจ้าตอนประสูติ	ศาสนาพุทธมหายาน
14	ขงจื้อ	ศาสนาขงจื้อ
15	กวนอู	ศาสนาพุทธมหายาน/ เต๋า
16	ตั๊กม้อ	ศาสนาพุทธมหายาน/ เต๋า
17	ได้ซังโจวซือ	ศาสนาพุทธมหายาน/ เต๋า
18	พระหุยเล้งได้ซือ (พระเว่ยหลาง)	ศาสนาพุทธมหายาน/ เต๋า
19	พระโพธิสัตว์กวนอิม	ศาสนาพุทธมหายาน
20	พระตี่จั้งฮ้วงโพธิสัตว์	ศาสนาพุทธมหายาน
21	รูปสำเร็จพระอาจารย์ตั๊กฮี้	ศาสนาพุทธมหายาน/ เต๋า
22	รูปสำเร็จพระอาจารย์เซียงหัง	ศาสนาพุทธมหายาน/ เต๋า
23	รูปเคารพหลวงจีนสกกเหิง	ศาสนาพุทธมหายาน/ เต๋า
24	เทพโจเซ่งเอี้ย	ศาสนาเต๋า
25	เทพปึกตี้	ศาสนาเต๋า
26	เทพไท่ซ่วย	ศาสนาเต๋า

ตารางที่ 5-1 (ต่อ)

อันดับ	รูปเคารพ	สัญลักษณ์ทางศาสนา
27	ฮ้อเทียนซือ	ศาสนาเต๋า
28	เซ่งลั้งเซี่ยงตี้	ศาสนาเต๋า
29	เทพฮวยกงและเทพฮวยบ้อ	ศาสนาเต๋า
30	เทพจูแซเนี้ย	ศาสนาเต๋า
31	ประติมากรรมรูปพระพุทธรเจ้าศิลปะล้านนา	ศาสนาพุทธหินยาน
32	ประติมากรรมปางนาคปรก	ศาสนาพุทธหินยาน
33	พระพิมพ์ฉนวนสมัยบายน	ศาสนาฮินดู
34	ประติมากรรมรูปพระพุทธรเจ้าสมัยรัตนโกสินทร์	ศาสนาพุทธหินยาน
35	พระพิมพ์ฉนวนประทับยืนลีลา	ศาสนาฮินดู
36	รูปเหมือนสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช	ศาสนาพุทธหินยาน
37	พระพุทธรูปปางสมาธิ	ศาสนาพุทธหินยาน
38	พระพุทธรูปปางถวายเนตร	ศาสนาพุทธหินยาน
39	พระพุทธรูปแบบสุโขทัยสมัยรัตนโกสินทร์	ศาสนาพุทธหินยาน
40	พระพุทธรูปทรงเครื่อง	ศาสนาพุทธหินยาน
41	พระพุทธรูปไสยาสน์	ศาสนาพุทธหินยาน
42	รอยพระพุทธรูปบาท	ศาสนาพุทธหินยาน

จากตารางที่ 5-1 พบว่ารูปเคารพในวัดจีนประชาสโมสรนั้น ผู้สร้างที่เป็นชาวจีนชาวไทยเชื้อสายจีน ตั้งแต่เริ่มสมัยการสร้างวัดเรื่อยมาจนถึงปัจจุบันนี้ บ่งบอกถึงความเชื่อที่ยังฝังแน่นทางศาสนา 3 ศาสนา คือ เต๋า ขงจื้อ และพุทธศาสนา การจัดวางผู้สร้างให้ความสำคัญอยู่ที่พระพุทธรูปเป็นประธาน ประดิษฐานที่วิหารหลัก ส่วนรูปเคารพทางศาสนาเต๋า ขงจื้อเป็นส่วนรอง ทั้งหมดเป็นรากฐานทางวัฒนธรรมจีน

นอกจากนั้นแล้วในปัจจุบันพบรูปเคารพทางศาสนาพุทธหินยาน และทางศาสนาฮินดู ประดิษฐานอยู่ในวัดแสดงถึงการเปลี่ยนแปลงตามพลวัตทางวัฒนธรรม

ประติมากรรมที่ใช้ประดับตกแต่งในวัดจีนประชาสโมสร

1. ประติมากรรมที่ใช้ประดับในวิหารส่วนหน้า จากการศึกษาพบว่าวิหารส่วนหน้าของวัดจีนประชาสโมสรมีการเน้นประดับมากที่สุด มากกว่าวิหารหลักและวิหารบูรพาจารย์ ซึ่งตรงกับรูปแบบของภาคใต้ในประเทศจีน โดยจะเน้นการประดับภายนอกของอาคาร ตามส่วนต่าง ๆ บนหลังคา บนแถบสันหลังคา แถบของสันหลังคา และมุมชายคาเป็นต้น

สำหรับรูปแบบประติมากรรมที่ปรากฏในวัดจีนประชาสมือนั้นจะทำเป็นรูปต่าง ๆ ตามส่วนต่าง ๆ บนหลังคา สันหลังคา แถบสันหลังคา ตามไม้ค้ำยัน ทำเป็นรูปดังนี้

1.1 รูปมังกรชูไข่มุก บนสันหลังคา รูปของมังกรนี้เป็นการจินตนาการขึ้น

โดยการผสมลักษณะของสัตว์หลายชนิดรวมกัน ได้แก่ลำตัวคล้ายงู กางำหรือจะเข้ ส่วนหางลักษณะของงู เล็กคล้ายปลา เขาเหมือนกับควง ปากกว้างเหมือนกับเสือ หัวเหมือนกับอูฐ เท้าเหมือนเหยี่ยว เป็นต้น (สมชาย ธรรมวิริยารักษ์, 2531, หน้า 191-192) ถือว่าเป็นสัตว์ $\frac{1}{4}$ ของสัตว์มงคล (พรพรรณ จันทโรนานนท์, 2546, หน้า 137)

โดยมังกรนั้นมีความเชื่อที่ว่าขจัดภูติผีปีศาจ และชาวจีนยังเชื่อว่ามังกรนั้นสามารถที่จะดับไฟได้ ซึ่งมีตำนานในสมัยจักรพรรดิฉิน ได้เกิดไฟไหม้ท้องพระโรง พระมหาราชวังจึงได้มีการสร้างมังกรไว้บนหลังคาเพราะสามารถช่วยดับไฟได้ และยังสามารถสร้างปลาคู่กับมังกรด้วย รวมทั้งไข่มุกไฟก็เป็นสัญลักษณ์การป้องกันไฟด้วย (อรศิริ ปาณินท์, 2529, อ้างอิงจาก Henderson, 1974, pp. 17, 100) การทำมังกรคู่ยังมีความเชื่อที่ถือว่าให้อำนาจสูงสุดเป็นทวิคูณ (ลีไป๋ไส, 2545, หน้า 21) ส่วนไข่มุกไฟ ชาวจีนมีความเชื่อว่าเป็นสิ่งที่อยู่ในปาก เป็นมุกวิเศษที่ขยายให้ใหญ่และเล็กได้ มีคสว่างได้ ใช้เรียกลมฝนปราบภูติผีปีศาจ ใช้แสดงพลังอำนาจและความยิ่งใหญ่ และยังหมายถึงหัวใจพระพุทธศาสนา (ลีไป๋ไส, 2545, หน้า 43, 92)

นักวิชาการได้ศึกษาค้นคว้าตำนานเกี่ยวกับมังกรกล่าวว่า เดิมมังกรถูกกักขังอย่างหนาแน่นภายในเปลือกหินหนาอยู่มาเป็นเวลาหลายพันปีในก้นทะเลลึก วันหนึ่งเปลือกหินเกิดแตกออกมาสัตว์ตัวหนึ่งคล้าย ๆ กับงูก็ไผ่ออกมา และก็เริ่มใหญ่ขึ้นจนเป็นมังกร (เอวีอิน, 2541, หน้า 42)

1.2 หงส์คู่ ปรากฏที่แถบหลังคา รูปหงส์ เป็นสัตว์ $\frac{1}{4}$ ของสัตว์มงคล มีความหมายทางสัญลักษณ์เหมือนกับมังกรคือ ขจัดภูติผีปีศาจ สำหรับหงส์นี้เป็นนกทิพย์ของจีน นกชนิดนี้กล่าวกันว่าสีระยัคคล้ายพญาลอ จงอยปากคล้ายนกนางแอ่น คอคล้ายเต่า รูปร่างคล้ายมังกร (รุ่ง สุจินันท์กุล, 2542, หน้า 114) แต่บางเอกสารว่า หัวไก่ฟ้า ปากนกแก้ว ตัวเปิดแมนดาริน ขานกกระสา หางนกยูง (ลีไป๋ไส, 2545, หน้า 47) บินเข้าหาดอกโบตันคู่ ระหว่างกลางของแถบหลังคา ดอกโบตันนั้น แสดงถึงความร่ำรวย เกียรติยศ ความเจริญ (อรศิริ ปาณินท์, 2532, หน้า 95)

รูปหงส์ที่ปรากฏแถบหลังคาของวิหารหน้าวัดจีนประชาสโมสร เป็นประติมากรรมลอยตัว โดยทำปลีกรีกด้านหนึ่งติดกับแถบหลังคา อยู่ในท่ากางปีก เท้าก้าวไปข้างหน้า ส่วนหัวโน้มเข้าหาดอกโบตัน จัดวางสมดุลกันทั้งซ้ายขวา

1.3 กวาง ปรากฏที่แถบหลังคาด้านซ้ายมือ (หันหน้าเข้า) จำนวน 3 ตัว โดยตัวกลางจะหันหน้าออกจากศูนย์กลาง ตัวริมทั้งสองหันหน้าเข้าหาศูนย์กลาง ทั้งสามตัวอยู่ในท่ากำลังเดิน ความหมาย ขสตาบรรดาศักดิ์ อายุยืนยาว (ลีไปโส, 2545, หน้า 50)

1.4 นก ปรากฏที่แถบหลังคาด้านขวามือ (หันหน้าเข้า) จำนวน 3 ตัว โดยสองตัวแรกเดินเข้าหาศูนย์กลาง ตัวท้ายหันหน้าออกจากศูนย์กลาง การทำรูปกวางและนกเป็นการจัดองค์ประกอบแบบสมดุลโดยทั้งสองข้างทำรูปไม่เหมือนกัน สำหรับความหมายของนกนั้น หมายถึงความเจริญรุ่งเรือง

1.5 ใบไม้มีวัน ปรากฏบนปลายสันหลังคาของวัดจีนประชาสโมสร

1.6 สิ่งหี ประดับอยู่ที่หน้าประตู แกะสลักเป็นภาพลอยตัววัสดุเป็นหิน และประดับอยู่ตามโครงสร้างค้ำยันไม้ เป็นการแกะสลักด้วยไม้เขียนสี สิ่งหีเป็นสัตว์มงคลในพินียาหน้าคล้ายสิงโต นิยมตั้งคู่ไว้หน้าสถานที่สำคัญ สิ่งหีตัวเมียเรียกว่า ฉือไซจื้อ สร้างเหยียบลูกสิงห์ สิ่งหีตัวผู้เรียกว่า หวงไซจื้อ สร้างเหยียบลูกกลม ในทางพุทธมหายานแสดงความหมายที่ให้คุณสมบัติให้แคล้วคลาดภัยอันตรายทั้งปวง (ลีไปโส, 2545, หน้า 48) จีนรับคติการวางรูปสิ่งหีมาจากวัฒนธรรมแถบบาบิโลเนีย อัสซีเรีย เปอร์เซีย และอินเดีย (รูปภาพที่ 5-121 ประกอบ)

1.7 ประติมากรรมลอยตัวรูปช้าง ประดับอยู่ที่หน้าประตูเข้าวิหารหลักข้างละเชือก เป็นช้างสีขาว กำลังทำท่าขึงวงขึ้น ช้างมีเสียงใกล้เคียงกับ “จีเสียง” แปลว่าเป็นมงคล เป็นสัตว์ที่มีอำนาจพลกำลังและฉลาด เป็นสัตว์มงคลที่จะนำความสำเร็จมาให้ (ลีไปโส, 2545, หน้า 48-49)

1.8 ประติมากรรมแกะสลักกระบวยสี่เป็นรูปมังกรผสมลายดอกโบตัน ประดับอยู่บนหัวเสาหน้าของวิหารหน้า สัญลักษณ์มงคลความสุข ความเจริญรุ่งเรือง (รูปภาพที่ 5-122, 5-123, 5-124, และ 5-128 ประกอบ)

1.9 ประติมากรรมแกะสลักกระบวยสี่รูปสิ่งหีที่ชื่อ ด้านหน้าของวิหารหน้า เป็นงานแกะสลักตกแต่งประดับโครงหลังคา สัญลักษณ์มงคลในการป้องกันภูติผีปีศาจ สิ่งชั่วร้าย (รูปภาพที่ 5-123 ประกอบ)

1.10 ประติมากรรมแกะสลักกระบวยสี่ลายดอกโบตัน ประดับที่ได้ชื่อของโครงหลังคาด้านหน้าของวิหารหน้า สัญลักษณ์มงคลแสดงถึงความรุ่งเรือง (รูปภาพที่ 5-124 ประกอบ)

1.11 ประติมากรรมแกะสลักโครงสร้างหลังคาภายในที่วิหารส่วนหน้า เป็นโครงไม้รองรับส่วนหลังคา ทำเป็นเสาค้ำเสารองรับในส่วนนี้ทั้งโครงของหลังคาวิหารหน้าและวิหารหลัก

มีรูปแบบที่เหมือนกัน ดูภาพประกอบในวิหารหลัก

ภาพที่ 5-121 การประดับบนสันหลังคาวิหารหน้า (วิหารจตุโลกบาล)

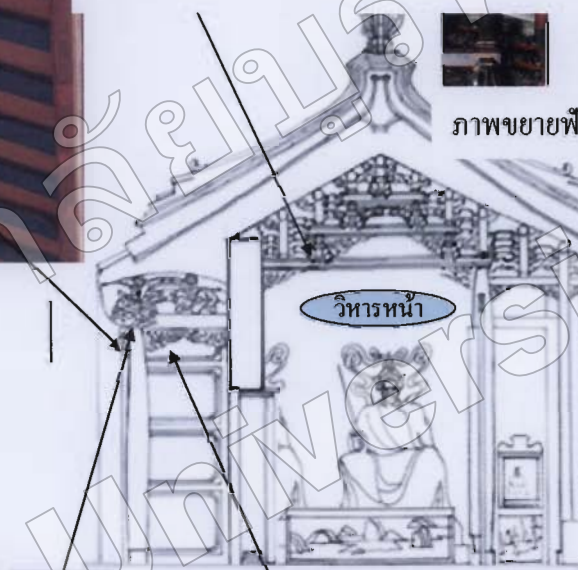
รูปมังกรผสมลายดอกโบตั๋น

เสาดั้งลูกฟักทอง 5 ตัว ของโครงหลังคาวิหารหน้า

ภาพขยายฟักทอง

วิหารหน้า

ประติมากรรมสลักระบวยสีรูปสิงห์วิหารหน้า

งานไม้สลักดอกโบตั๋นระบวยสี

ภาพที่ 5-122 การตกแต่งประติมากรรมที่วิหารหลัก

ภาพที่ 5-123 ประติมากรรมลอยตัวสิงห์คู่

ภาพที่ 5-124 ประติมากรรมลอยตัวสิงห์คู่

ภาพที่ 5-125 ประติมากรรมลอยตัวช้างชูวงวัก

2. ประติมากรรมที่ประดับที่วิหารหลัก จากที่กล่าวมาแล้วว่าวิหารหน้ามีการประดับตกแต่งมากที่สุด ส่วนวิหารหลักนั้นพบการตกแต่งน้อยบนสันหลังคาทำเป็นเพียงแอ่นเล็กน้อย ปลายแบบหางนกนางแอ่นประดับด้วยลายใบไม้มีวนทั้งสองข้าง โครงภายในตกแต่งเหมือนกับโครงหลังคาของวิหารหน้า ภายในวิหารหลักพบงานประติมากรรมใช้ประดับเป็นกรอบพระประธาน 3 องค์ กรอบพระอรหันต์ กรอบคู่ขงจื้อ กวนอู และกรอบคู่พระบูรพาจารย์

2.1 ลวดลายประดับโครงหลังคาของวิหารหลัก เป็นโครงหลังคาคั้งเดิมสมัยเริ่มการสร้างวัด รูปแบบเสาดั้ง 5 เสา โคนด้านล่างสลักเป็นรูปฟักทองฟักทอง ส่วนลวดลายได้ชื่อภายในเป็นรูปมังกร ชื่อภายนอกรับชายคาเป็นรูปมังกร ความหมายทางสัญลักษณ์เกี่ยวกับมงคล ขจัดภูติผีปีศาจและสิ่งชั่วร้าย โครงหลังคาวัดเล่งฮกยี่กับวัดเล่งเน่ยยี่มีลักษณะที่เหมือนกัน แตกต่างที่โครงของวัดเล่งเน่ยยี่มีการทาสีทองที่ลวดลายแกะสลัก จึงดูสวยงามกว่าวัดเล่งฮกยี่ เป็นสีน้ำตาลเข้ม (ดูภาพที่ 5-126 ประกอบ)

2.2 ภาพแกะที่กรอบพระประธาน เป็นรูปหงส์คู่ ดอกไม้ ใบไม้ พันธุ์พฤกษา ภาพทั้งสองข้างแกะสลักเหมือนกัน กรอบที่พระประธานเป็นกรอบที่มีขนาดใหญ่กว่ากรอบอื่น ๆ ความหมายทางสัญลักษณ์รูปหงส์กับดอกพุดตาน หมายถึงความสงบ โดยหงส์นั้นปรากฏตัวขึ้นในประเทศที่สงบ ขนสวยงามและมีค่า ดอกพุดตานคือ ความมั่งคั่ง ร่ำรวย ดังนั้นภาพนี้น่าจะหมายถึงดินแดนที่ร่ำรวยแห่งความสงบคือดินแดนแห่งสุขาวดี (ดูภาพที่ 5-126 ประกอบ)

2.3 ภาพแกะที่กรอบคู่ของพระอรหันต์ 18 องค์ การทำภาพที่คู่พระอรหันต์ประดับเป็นช่วง โดยประดับจำนวนพระอรหันต์ 3 องค์ ต่อ 1 กรอบ จึงสลักทั้งหมด 6 กรอบ ลวดลายเป็นพันธุ์พฤกษาประกอบด้วย นก ดอกไม้ ใบไม้ กิ่งไม้ ทั้ง 6 กรอบเป็นลายเดียวกัน รูปและความหมายทางสัญลักษณ์ นกนั้นเป็นรูปของหงส์หมายถึง คุณธรรม ยุติธรรม ศีลธรรม มนุษยธรรม สัจธรรม นกไขว้ได้ความมีอายุยืน ดอกพุดตาน ความมั่งคั่ง รวมความแล้วเป็นเรื่องของความยั่งยืนของพระธรรมซึ่งตรงกับพระอรหันต์ที่จะเป็นผู้รักษาพระธรรม จนกว่าจะหมดกาลแห่งศาสนาของพระสัมมาสัมพุทธเจ้าองค์ปัจจุบัน (คณะกรรมการและศิษย์วัดมังกรกมลาวาส (เล่งเน่ยยี่), 2545, หน้า 43) (ดูภาพที่ 5-126 ประกอบ)

ตารางที่ 5-126 โครงสร้างไม้ภายในวิหารหลัก

2.4 ภาพแกะสลักที่กรอบเทพเจ้าขงจื้อเทพเจ้ากวนอูลายด้านบนตู้เป็นลายมังกร ชูไข่มุกไฟ ถัดลงมาเป็นการแกะลายพันธุ์พฤกษา ประกอบด้วยรูปนกหงส์ นกโช้วได้ ดอกไม้ ดอกโบตั๋น ใบไม้

ตารางที่ 5-127 กรอบไม้แกะสลักหน้าพระประธาน

ภาพที่ 5-128 ลวดลายแกะสลักกรอบพระอรหันต์ 18 องค์ เป็นลายพันธุ์พฤกษา นก ดอกไม้ ใบไม้ กิ่งไม้

ทั้งสองข้างแกะสลักเหมือนกัน มังกรคู่ชูไข่มุกสัญลักษณ์แสดงพลังอำนาจและความยิ่งใหญ่ และยังหมายถึงหัวใจพระพุทธศาสนา หงส์ความมีคุณธรรม ยุติธรรม ศีลธรรม มนุษยธรรม สังฆธรรม ดอกพุดตาน ความมั่งคั่ง นกไขว้ความมีอายุยืน (ดูภาพที่ 5-128 ประกอบ)

2.5 ภาพแกะสลักที่ตู้บุรพาจารย์ แบ่งออกเป็นสองส่วน ส่วนบนเป็นรูปของมังกรชูไข่มุกไฟ ส่วนล่างเชิงบนและกรอบด้านข้างเป็นลวดลายเป็นลายพันธุ์พฤกษาที่ช่างสลักเชื่อมโยงกัน และแบ่งเป็นกรอบสี่เหลี่ยม ประกอบด้วยรูปหงส์ ดอกพุดตาน นกไขว้ได้ ทั้งหมดแสดงถึงสัญลักษณ์ มังกรชูไข่มุกแสดงพลังอำนาจและความยิ่งใหญ่ และยังหมายถึงหัวใจพระพุทธศาสนา หงส์ความมีคุณธรรม ยุติธรรม ศีลธรรม มนุษยธรรม สังฆธรรม ดอกพุดตาน ความมั่งคั่ง นกไขว้ความมีอายุยืน (ดูภาพที่ 5-129 ประกอบ)

2.6 ภาพแกะสลักรูปมังกรคู่ ที่ด้านหน้าโต๊ะบูชาพระประธาน 3 องค์ ประกอบด้วย ภาพ 2 ส่วน ส่วนบนเป็นรูปไผ่เขียนและส่วนล่างเป็นรูปของมังกรชูไข่มุกไฟ ตรงกลางเป็นแท่งเงิน มีปลาหัว 3 ตัว ความหมายของภาพส่วนบนรูปไผ่เขียนและของศักดิ์สิทธิ์คู่กาย เป็นมงคลทาง ศาสนาแต่ประกอบด้วยเขียนทั้งแปดคือ

2.6.1 เขียนทิโก่วลี่ เป็นหัวหน้าไผ่เขียน ฉายาเขียนขอลาน ของพิเศษคือ น้ำเต้า ความหมายน้ำเต้ามีอายุวัฒนะผู้ใดได้กินจะมีอายุยืนยาว คนจีนบูชาเพื่อให้โรคภัยไข้เจ็บทั้งปวง หายขาด สัญลักษณ์อายุยืนชั่วอายุคน

2.6.2 เขียนอันเจงหลี ของพิเศษคือ พัดวิเศษ พัดคนตายให้ฟื้นคืนชีพได้ สัญลักษณ์ อายุยืนชั่วอายุคนและบูชาให้มีความกล้าหาญ ความเข้มแข็งเอาชนะศัตรู

2.6.3 เขียนน้ำไข้วของพิเศษประจำกายคือกระเช้าดอกไม้ความหมายบูชาให้เป็น ศิลปินผู้คนนิยมชมชอบ

2.6.4 เขียนฮ้อเขียนโกว ของประจำกายคือดอกบัว ความหมายทางสัญลักษณ์บูชา เพื่อความสวยงาม อายุยืนและมีสติปัญญาดี

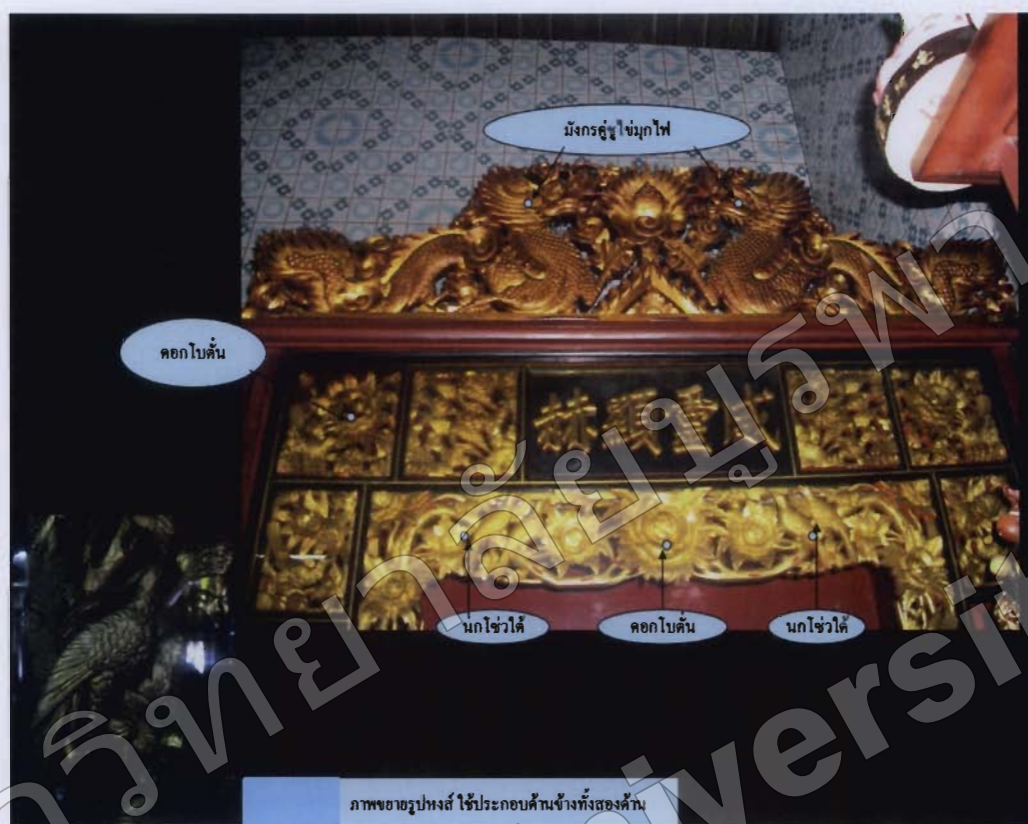
2.6.5 เขียนเจียงกัวเหลา(เช่ากักกู) ของประจำกายคือ เครื่องดนตรีทำด้วย กระบอกไม้ไผ่ มีที่เคาะไม้ 2 อันความหมายบูชาเพื่อไม่ให้ภูตผีปีศาจมารบกวน

2.6.6 เขียนลือตงปิง ของประจำกายคือดาบสองคม ความหมายทางสัญลักษณ์ คือ ตัดกิเลส

2.6.7 เขียนอันเจียงจื่อ ของประจำกายคือขลุ่ย ความหมายบูชาให้เป็นนักเขียน นักกวี

2.6.8 เขียนเช่ากักกู ของประจำกายคือ กรับคู่ ความหมายไม่ให้ภูตผีปีศาจร้าย มารบกวน

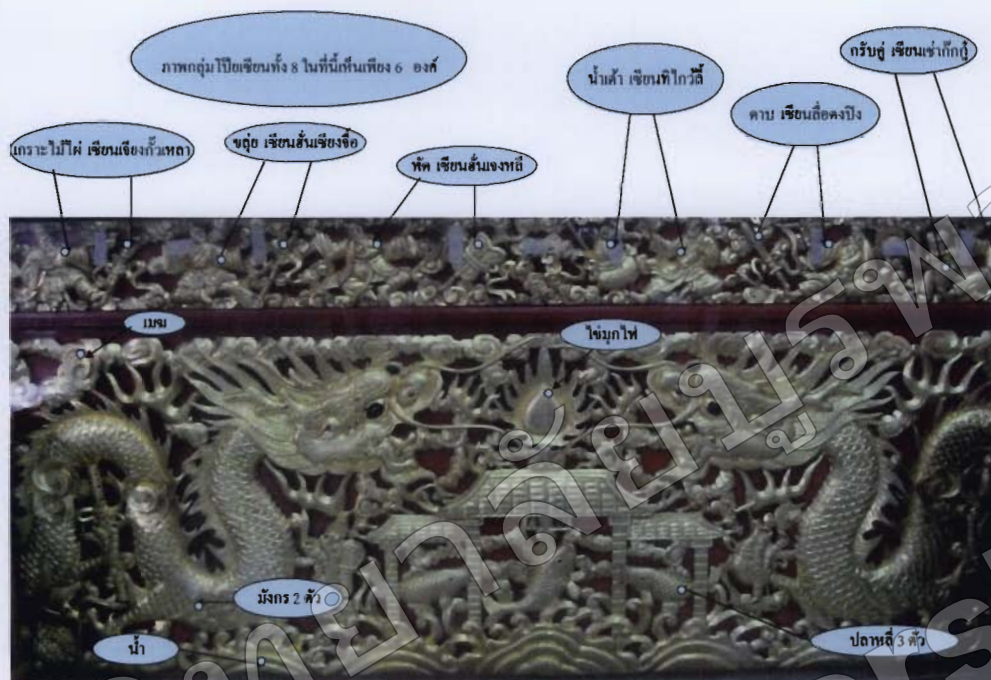
พบภาพด้านหลังพระประธานของวัดเล่งเน่ยยี่ เป็นรูปภาพของไผ่เขียน ความหมายเป็นการอวยพรให้กับผู้เข้ามาไหว้พระโชคลี (จิตรร่า ก่อฉันทเกียรติ, 2549, หน้า 25) และ เรื่องราวของเขียนเปรียบเหมือนการปฏิบัติธรรมเพื่อความปรารถนาเป็นผู้สำเร็จในธรรมจะได้เข้าสู่ นิพพานความหมายข้างต้นเช่นเดียวกับปลาหัว 3 ตัวที่ต้องการจะกระโดดน้ำเพื่อผ่านประตุมังกร ตัวใด กระโดดไม่ผ่านจะถูกแค้นจุดที่หัวไว้เป็นสำคัญ ซึ่งจะมาทดลองความสามารถอีกไม่ได้ ปลาหัว 3 ตัวใด กระโดดข้ามประตุมังกรไปได้จะกลายเป็นมังกรในที่สุด สรรพสิ่งที่ถูกเกล็ดมังกรจะแตกละเอียด ทันที (พรพรรณ จันทโรนานนท์, 2530, หน้า 13-14) ดังนั้นภาพปลาหัว 3 ตัวจะเหมือนกับการเข้าสู่ ในพระธรรมและการเข้าสู่ นิพพาน ส่วนถ้ายังไม่ผ่านหรือไม่พ้นก็ยังคงเวียนว่ายตายเกิดอยู่ (ภาพที่ 5-131 ประกอบ)

ภาพที่ 5-129 กรอบตู้เทพเจ้าขงจื้อ กวนอู ในวิหารหลัก เป็นลวดลายแกะสลักพันธุ์พฤกษา

ภาพที่ 5-130 กรอบไม้แกะสลักตู้บูรพาจารย์ในวิหารหลัก

ภาพที่ 5-131 ภาพมังกรชูไข่มุกไฟ ประดับที่ด้านหน้าได้บูชาพระประธาน 3 องค์

2.7 ภาพประติมากรรมลอยตัว ใช้ประดับในวิหารหลัก พบการประดับอยู่ 2 อย่าง

2.7.1 ภาพประติมากรรมลอยตัวรูปสิงห์คู่กับตัวเมีย จัดวางไว้ด้านหน้าของวิหารหลัก โดยสิงห์ตัวผู้อยู่ทางด้านขวามือ (หันหน้าเข้า) สิงห์ตัวเมียอยู่ทางด้านซ้ายมือ (หันหน้าเข้า)

2.7.2 ภาพประติมากรรมรูปสุนัข จัดวางไว้ด้านหน้าวิหารหลักอยู่คู่กับสิงห์ข้างละตัว ความหมายทางสัญลักษณ์ทางสิริมงคล (ดูภาพที่ 5-132 ถึง 5-135 ประกอบ)

ภาพที่ 5-132 สิงห์ตัวผู้

ภาพที่ 5-133 สิงห์ตัวเมีย

ภาพที่ 5-134 ภาพสุนัข ประดับวิหารหลัก

ภาพที่ 5-135 ภาพสุนัข ประดับวิหารหลัก

3. วิหารบูรพาจารย์เป็นวิหารที่อยู่ท้ายสุดของวัด ไม่มีการตกแต่งมากนักเหมือนกับวิหารหลัก พบเพียงการประดับบนสันหลังคาด้วยองค์เจดีย์ และการแกะสลักประดับที่ตู้พระสำเร็จ

3.1 การประดับบนสันหลังคาด้วยองค์เจดีย์ เป็นประติมากรรมลอยตัว เจดีย์ทรงแปดเหลี่ยมสูงห้าชั้น สัญลักษณ์แทนความหมายถึงการก้าวขึ้นสู่ที่สูง ให้ความรู้สึกที่เป็นสุขและสงบ

3.2 ภาพแกะสลักที่ตู้พระสำเร็จ เป็นการแกะไม้ประกอบด้วยสองส่วน ส่วนบนเป็นรูปมังกรชูไข่มุกไฟ จะเหมือนกับตู้พระบูรพาจารย์ในวิหารหลักตามที่อธิบายแล้ว ส่วนที่จะแตกต่างตรงที่เป็นลายกรอบตู้ของพระสำเร็จมีภาพกิเลน หงส์ ดอกพุดตาน สัญลักษณ์ความสวยงามและมีค่า ดอกโบตั๋นคือ ความมั่งคั่ง ร่ำรวย ส่วนกิเลนความหมายขจัดภูติผีปีศาจ (ดูภาพที่ 5-136 ประกอบ)

ภาพที่ 5-136 ลายแกะสลักตู้พระสำเร็จ วิหารบูรพาจารย์

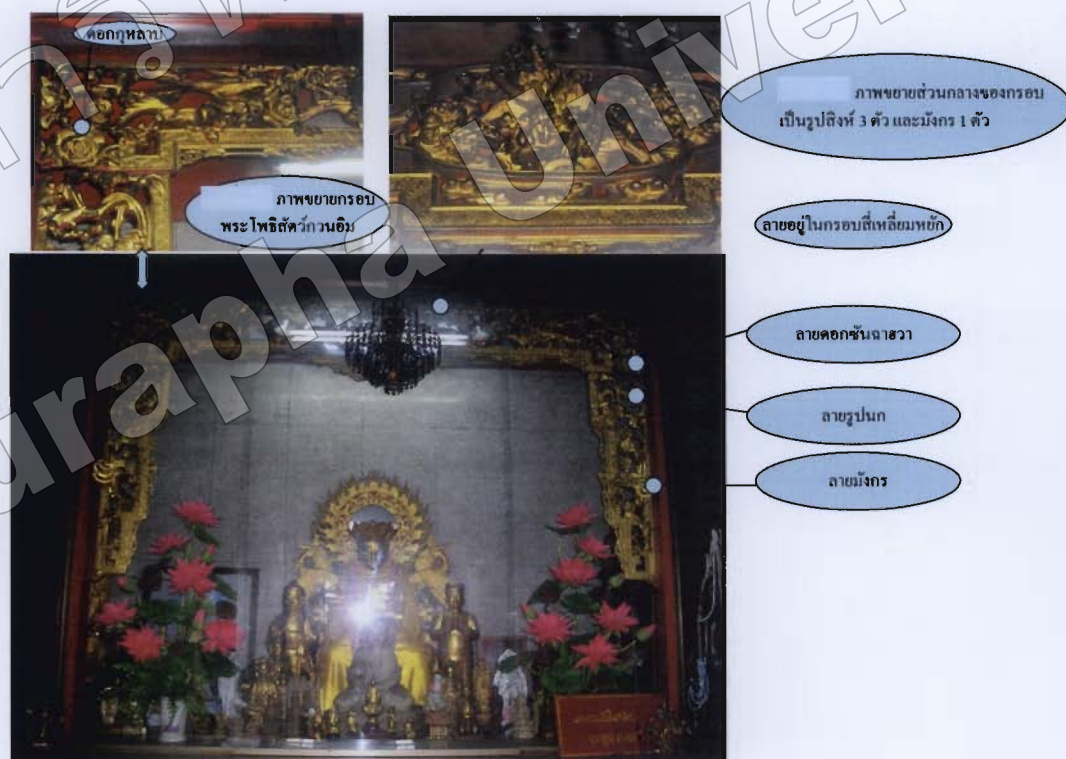
4. ภาพแกะสลักที่ตู้พระโพธิสัตว์กวนอิม วิหารพระโพธิสัตว์กวนอิม ประกอบด้วยรูปมังกร สัญลักษณ์พลังอำนาจ ความเป็นอมตะ สิ่งที่สำคัญคือความแข็งแรง ความยิ่งใหญ่ นกหลายตัวสัญลักษณ์บิรวาร ดอกชานฉาชาสัญลักษณ์ปีใหม่ ตรุษจีน เป็นดอกไม้ที่บานในเดือนแรกของปี ฤดูใบไม้ผลิ ดอกกุหลาบสัญลักษณ์เป็นดอกไม้หอมแทนสตรีผู้สวยงาม สดชื่น (ดูภาพที่ 5-137 ประกอบ)

5. ภาพแกะสลักที่ตู้พระโพธิสัตว์ที่จั่งอ้วง วิหารพระโพธิสัตว์ที่จั่งอ้วงประกอบด้วยภาพ หงส์สัญลักษณ์ความสวยงามและมีค่า กีเลนความหมายขจัดภูตผีปีศาจ ดอกชันทาชาสัญลักษณ์ ปีใหม่ ตรุษจีน ปลาหลายตัวสัญลักษณ์ บริวารมากมาย (ดูภาพที่ 5-138 ประกอบ)

6. ประติมากรรมที่ประดับประดาหน้าวัด

6.1 มังกร เป็นมังกรคู่ หูไข่มุกระหว่างกลาง ประดับอยู่บนสันหลังคาของประตู ลักษณะเช่นเดียวกับวิหารหน้า และยังมีการทำหัวมังกรที่คานซ้ายขวาวัสดุเป็นปูนเลียนแบบเครื่องไม้เขียนสี

6.2 กวาง คู่กับ รูปตราธรรมจักร ประดับที่แถบของสันหลังคา น่าจะเป็นการแสดง สัญลักษณ์ที่พระพุทธเจ้าแสดงปฐมเทศนาที่ป่าอิสิปตนมฤคทายวัน สำหรับรูปธรรมจักร ภาษาจีน เรียก ฮวงต้ง อย่างเดียว มีความหมายว่า การเวียนว่ายตายเกิดเป็นวัฏสังสาร ไม่หยุดนิ่งเป็นสังขารม ปวง (ลีไป๊ไส, 2545, หน้า 89)

ภาพที่ 5-137 ลายแกะไม้ตู้วิหารพระโพธิสัตว์กวนอิม (ทิศตะวันออก)

ภาพที่ 5-138 โพรตัสต์ที่จัดตั้ง (วิหารตั้งอยู่ทางด้านตะวันตก)

การประดับตราธรรมจักร วงล้อเป็น 8 ซี่ พบการประดับอยู่ 4 ตำแหน่ง คือ การประดับที่แถบสันหลังคาของประตูตรงกลางระหว่างกวางคู่ การประดับที่คอสองของประตูช่องกลาง เจาะทะลุผ่านทำคู่ซ้ายขวา ประดับไว้ริมของช่องประตูซ้ายและขวา (มีขนาดใหญ่ที่สุด) และประดับไว้บริเวณส่วนฐานของประตู

กรณีตราธรรมจักร กวางหมอบนี้คงได้รับอิทธิพลจากวัดโพธิ์แมนคุณาราม ด้วยพระอาจารย์จึงถือเป็นศิษย์ของพระอาจารย์โพธิ์แจ้ง ดังนั้นการสร้างประตูที่วัดจีนประชาสโมสร น่าแนวคิดดังกล่าวมาสร้างที่วัดจีนประชาสโมสร

6.3 ปลายใบไม้ม้วน จะประดับไว้ตามจุดต่าง ๆ ได้แก่ ปลายสันหลังคาโค้งของหลังคาบนสุด ประดับที่ปลายหลังคาชั้นที่สอง และชั้นล่าง นอกจากนั้นแล้วยังประดับตามมุมของหลังคาชั้นที่สองและชั้นล่าง

6.4 หงส์ จะประดับอยู่ตรงมุมของหลังคาชั้นบนสุดเท่านั้น ทำเป็นทำยื่นหันหน้าออก จากศูนย์กลางทั้งสี่มุม

6.5 ปลามังกร ประดับอยู่บนสันหลังคาชั้นที่สอง ด้านละตัว อยู่ในท่าหันลำตัวออกจากส่วนกลางแต่หันหัวเข้าส่วนกลาง

6.6 แพะสามตัว ประดับอยู่ทางซ้ายมือของแถบหลังคาชั้นที่สอง อยู่ในท่ายืนตัวกลาง จะหันหน้าออก ส่วนที่เหลือหันหน้าเข้า แพะ ภาษาจีนเรียกว่า เหียงหรือเอี้ย มีเสียงใกล้เคียงกับ “เสียง” ที่แปลว่าเป็นมงคล เมื่อออกเสียงรวมกับไก่ (จี) เป็น “จีเสียง” แปลว่าสิริมงคล ในภาพเป็นแพะสามตัวน่าจะเป็น พ่อแม่ลูก ช่วยอวยพรให้ความรุ่งเรืองความสำเร็จได้กลับมา (ลีไปโส, 2545, หน้า 52)

6.7 ไก่ สามตัว ประดับอยู่ในระดับเดียวกับแพะ อยู่ทางขวามือของแถบหลังคาชั้นที่สอง อยู่ในท่าเดินโดยตัวกลางจะหันหน้าเข้า นอกนั้นหันหน้าออก ความหมายรวมกับแพะข้างคั้น

6.8 เสือ ภาษาจีนเรียกว่า หู่หรือโฮ่ว เป็นสัตว์เทพที่มีอำนาจจางเทียนชื่อ ไซ่ซี้เพื่อปราบภูตผีปีศาจ (ลีไปโส, 2545, หน้า 49) ไซ่ประดับอยู่แถบสันหลังคาชั้นล่างสุดทางซ้ายมือ (หันหน้าเข้า) อยู่ในท่ายืนหันลำตัวออกแต่หันหัวเข้าหาศูนย์กลาง

6.9 เทพนมในท่าพนมมือ จะประดับอยู่บนหัวเสาของประตูทั้งด้านนอกและด้านใน

6.10 สิงห์ ประดับอยู่ทางด้านหน้าของเสาศูนย์กลาง สิงห์ตัวเมียประดับเสาซ้ายมือ (หันหน้าเข้า) สิงห์ตัวผู้ประดับเสาขวามือ (หันหน้าเข้า)

6.11 ช้าง ประดับอยู่ที่โคนเสาเหมือนกับสิงห์ แต่ประดับที่เสาประตูถัดจากรูปสิงห์ข้างละเชือก ช้างมีเสียงใกล้เคียงกับ “จีเสียง” แปลว่าเป็นมงคล เป็นสัตว์ที่มีอำนาจ พละกำลังและฉลาด เป็นสัตว์มงคลที่จะนำความสำเร็จมาให้ (ลีไปโส, 2545, หน้า 48-49) (ดูภาพที่ 5-144 และ 5-145 ประกอบ)

ภาพที่ 5-139 รูปมิ่งกร ไข่มุกไฟ กวางและธรรมจักรที่ประดับอยู่ประตูด้านหน้าวัดจีนประชาสโมสร

ภาพที่ 5-140 รูปใบไม้้วน

ภาพที่ 5-141 รูปหงส์ ที่ประดับอยู่ประตุน้ำวัดจีนประชาสโมสร

ภาพที่ 5-142 รูปปลามังกร/รูปแพะ ประดับประตุน้ำวัดจีนประชาสโมสร

ภาพที่ 5-143 รูปไก่อี 3 ตัว/เทพนม ประดับประดาหน้าวัดจีนประชาสโมสร

ภาพที่ 5-144 ประติมากรรมลอยตัวรูปสิงห์คู่

ภาพที่ 5-145 ประติมากรรมลอยตัวรูปช้างสีขาวคู่

สรุปตำแหน่งประติมากรรมที่ใช้ประดับตกแต่ง และรูปแบบต่าง ๆ ที่นำมาใช้ประดับตกแต่งในวัดจีนประชาสโมสร

ตำแหน่งบริเวณที่พบในการทำประติมากรรมเพื่อใช้ในการประดับตกแต่งในวัด ได้แก่

1. ประตูทางเข้าวัด บริเวณด้านล่าง และด้านบนของซุ้มประตูวัด
2. วิหารหน้า บริเวณหลังคา โครงหลังคา หน้าประตูทางเข้าวิหาร
3. วิหารหลัก บริเวณบนหลังคา โครงหลังคา ซุ้มกรอบรูปเคารพ และโต๊ะบูชา
4. วิหารบูรพาจารย์ ที่ซุ้มตู้พระตำรา
5. วิหารพระโพธิสัตว์กวนอิม ที่ซุ้มพระโพธิสัตว์
6. วิหารพระโพธิสัตว์ตั้งจิ้งอึง ที่ซุ้มพระโพธิสัตว์
7. วิหารหลวงพ่อกันศักดิ์สิทธิ์ ที่ซุ้มหลวงพ่อกันศักดิ์สิทธิ์ (ทางวัดกำลังดำเนินการจัดการสร้าง)

รูปแบบของลวดลายประติมากรรมที่ใช้ในการประดับตกแต่งในวัดจีนประชาสโมสร

1. ภาพที่เกี่ยวกับเรื่องราว ได้แก่ ภาพมังกรชูไข่มุกไฟ ภาพปลาหลีฮื้อ
2. ภาพพันธุ์พฤกษา ประกอบด้วยดอกไม้ กิ่งไม้ และนก
3. ภาพสัตว์มงคล ได้แก่ มังกร หงส์ สิงโต กวาง นก ช้าง แพะ เสือ ไก่ ปลามังกร

ค้างคาว กิเลน ปลา และสุนัข เป็นต้น

4. ภาพดอกไม้มงคล ได้แก่ ดอกโบตั๋น ดอกเหมย ดอกชันฉาฮวา ใบไม้ม้วน
5. ภาพผลไม้มงคล ได้แก่ พักทอง ผลส้มมือพระ
6. ภาพบุคคล ปิยะเซียน
7. ภาพสัญลักษณ์ทางพระพุทธศาสนา ธรรมจักร กวางหมอบ เทพนม

ภาพลวดลายประติมากรรมที่ใช้ประดับในวัดจีนประชาสโมสร แยกประเภทได้ 7 แบบนั้น เป็นการแสดงถึงความเชื่อของชาวจีนและชาวไทยเชื้อสายจีน พบว่าได้นำสัญลักษณ์ความเป็นสิริมงคลทางศาสนาเข้าเกือบทั้งหมด มีสัญลักษณ์ทางพระพุทธศาสนาอยู่แห่งเดียวที่ประตูหน้าวัด ซึ่งการใช้สัญลักษณ์ทางพระพุทธศาสนามีแนวโน้มการใช้สัญลักษณ์เพิ่มขึ้น

ภาพจิตรกรรมและความหมายทางสัญลักษณ์

ภาพเขียนในศิลปะจีนเริ่มขึ้นในสมัยใดไม่ปรากฏ แต่ได้มีการเริ่มใช้ฟูกันโดยใช้วัสดุปลายแหลมจุ่มเศษฝุ่นสีและน้ำ ก่อนหน้าสมัยราชวงศ์ซันมาแล้ว (กำจร สุนพงษ์ศรี, 2531, หน้า 72) สอดคล้องกับในสมัยจ้านกว๋อ มีนักวิชาการได้ศึกษาภาพสัญลักษณ์กล่าวว่า ได้พบหนังสือ ชุ่นจื่อ เป็นหนังสือที่ชุ่นจื่อแต่งขึ้นในสมัยจ้านกว๋อ (ราว พ.ศ. 78-322) ตอนด้าเลี่ยเพียนได้กล่าวถึงกลอนบทหนึ่งที่ได้มีการใช้สัญลักษณ์แทนคำพูด (พรพรรณ จันทโรนานนท์, 2530, หน้า 5 อ้างอิงจาก สุนคิ้ว สุนจื่อ, 1969)

ต่อมาในสมัยราชวงศ์ซัน มีกลอนบทหนึ่งในหนังสือชื่อกลอนโบราณสิบเก้าบท กลอนบทนี้ได้กล่าวถึงการปักลายบนผ้าไหมเป็นลายนกยูงยัง ซึ่งเป็นสัญลักษณ์คู่รัก หรือสามี ภรรยา ที่มีความรักกันและไม่มีวันแยกกัน (พรพรรณ จันทโรนานนท์, 2530, หน้า 5 อ้างอิงจาก เอี้ยฉีเจิงจิง จงกั๋วจี้เสียงดู, 1981, หน้า 1) มีหลักฐานพบในสมัยราชวงศ์ซันเป็นภาพเขียนวาดลงบนผ้าไหม เป็นเรื่องราวที่เกี่ยวกับเหตุการณ์โบราณ นิทานพื้นบ้าน เกร็ดพงศาวดาร และภาพบรรยายตามบทกวีนิพนธ์ ภาพเหมือนบุคคลสำคัญตามยุคสมัย ภาพการล่าสัตว์ ภาพนักรบขับรศีก เรื่องราวความดีล้นปรศวรรค์ ตามความเชื่อของเต๋า เศษชิ้นส่วนนี้จะพบตามสุสาน เช่น ที่สุสานหวังตู มณฑลเหอเป่ย์ สุสานเสียงหยางในแมนจูเรีย สุสานเช่าหยานหยวนซุน ในมณฑลส่านซี พบภาพวาดมังกรกับเสือท่ามกลางเมฆและดวงดาว

นอกจากภาพวาดบนผ้าไหมแล้ว ยังพบหลักฐานวาดบนแผ่นกระเบื้องดินเผาใช้ตกแต่งงานสถาปัตยกรรม ที่สุสานตระกูลอู่เหลียว เมืองเซียงเสียง สร้างขึ้นในพุทธศตวรรษที่ 6 มีภาพแกะลายเส้นบนหิน แสดงถึงบุคคลต่างๆ เรื่องราวสั่งสอนศีลธรรม เทพนิยาย ดันไม้ นก และภาพสัตว์ต่าง ๆ (กำจร สุนพงษ์ศรี, 2531, หน้า 75) ซึ่งภาพเขียนจิตรกรรมของจีนนี้แสดงเรื่องราวมากกว่าของตะวันตกเป็นเรื่องราวที่เกี่ยวกับเทพนิยาย ประวัติพงศาวดาร ภาพเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ ภาพชีวิตสามัญชนทั่วไป ชีวิตของชนชั้นสูง ภาพแสดงปรัชญาของเต๋า ขงจื่อ และพระพุทธศาสนา ภาพคนเหมือน ภาพทิวทัศน์ ภาพดอกไม้ ภาพสัตว์ชนิดต่าง ๆ และแฝงด้วยสัญลักษณ์ (กำจร สุนพงษ์ศรี, 2531, หน้า 102)

ภาพเขียนที่ปรากฏตามศาสนสถานอาจเริ่มต้นจากภาพที่เขียนขึ้นประดับในผนังถ้ำก่อน ซึ่งรับอิทธิพลมาจากอินเดีย เช่นที่เนินเขาตุนหวง จิตรกรรมวาดภาพนางฟ้าหรือเทพีแห่งสวรรค์ (ก่าจร สุนพงษ์ศรี, 2531, หน้า 119) จนถึงสมัยสามก๊ก สมัยราชวงศ์จิ้น และสมัยหนานเป๋ย ภาพอิทธิพลอินเดียก็จะเป็นแบบจีนแล้ว (ก่าจร สุนพงษ์ศรี, 2531, หน้า 119)

อนึ่งจากการศึกษาข้างต้นภาพสัญลักษณ์ที่ปรากฏในงานศิลปกรรมของจีน ได้คิดค้นเพิ่มเติมอยู่ตลอดเวลา ตลอดจนถึงสมัยราชวงศ์หมิงและราชวงศ์ชิง ทำให้สัญลักษณ์แทนคำสิริมงคลมีมากมายเหลือคณานับ (พรพรรณ จันทโรนานนท์, 2530, หน้า 5 อ้างอิงจาก เหอคุนเฉียน, 1978, หน้า 171-179)

การจำแนกภาพสัญลักษณ์มงคลที่ปรากฏทั่วไป มีนักวิชาการได้แบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม (พรพรรณ จันทโรนานนท์, 2530, หน้า 5-18) ได้แก่

1. กลุ่มที่ใช้ผลไม้ ต้นไม้ และดอกไม้เป็นสัญลักษณ์มงคล
2. กลุ่มที่เป็นสัตว์ เป็นสัญลักษณ์มงคล
3. กลุ่มที่เป็นสิ่งของเครื่องใช้ เป็นสัญลักษณ์มงคล
4. กลุ่มที่ใช้ภาพบุคคล เป็นสัญลักษณ์มงคล

กรณีการศึกษาสัญลักษณ์ในวัดจีนมหายาน พบว่ามีการศึกษาแล้วในกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วยวัด 4 วัด คือวัดมังกรกมลาวาส (เล่งเน่ยยี่) วัดทิพวารีวิหาร (ตามโล่ย์) วัดบำเพ็ญจีนพรต (หยงฮกยี่) และวัดโพธิ์แมนคุณาราม พบว่ามีการจำแนกสัญลักษณ์ออกเป็น 3 กลุ่ม คือ (อรศิริ ปาณินท์, 2530, หน้า 84)

1. สัญลักษณ์ของทิศทั้งแปด ทั้งรูปสัญลักษณ์และรูปของสัตว์
2. สัญลักษณ์ของต้นไม้ ดอกไม้ และผลไม้
3. สัญลักษณ์ของธรรมชาติและสิ่งของต่าง ๆ

สำหรับการศึกษาภาพจิตรกรรมในวัดจีนประชาสโมสรนั้น ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนการศึกษาของพื้นที่แต่ละส่วนก่อนแล้วนำมาสรุปจำแนกกลุ่ม เพื่อชี้ให้เห็นตำแหน่งพื้นที่ของการประดับภาพ และการใช้เอกสารเพื่อหาความหมายทางสัญลักษณ์นั้น ผู้วิจัยได้ใช้เอกสารของนักวิชาการที่ศึกษาความหมายทางสัญลักษณ์ของภาพไว้แล้ว ได้แก่ เรื่อง สกกลกัณฑ์ ของอาจารย์ พระพรณ จันทโรนานนท์ เรื่องรูปสัญลักษณ์แทนความหมายต่าง ๆ ของวัดจีน ของอาจารย์ อรศิริ ปาณินท์ เรื่องเทพมงคลจีนของอาจารย์ กิมบ่อเอียง เรื่องโชคกลางร่ำรวย ของอาจารย์วรณพร ตั้ง เรื่องมงคลจีน ของอาจารย์ลีไปโส เรื่องเทพเจ้าและสิ่งศักดิ์สิทธิ์จีน และของอาจารย์นวรรณ์ ภักดีคำ เป็นต้น โดยลำดับภาพตามสถานที่ตั้งดังนี้

1. ภาพสัญลักษณ์งานจิตรกรรมที่ปรากฏที่วิหารหน้า

1.1 เทพประตุ หรือ เหมินเสิน คำว่า “เหมิน” หมายถึง ประตุ คำว่า “เสิน” หมายถึง เทพ คำแต่จิ๋วเรียกว่า มิ่งชิน แปลเป็นไทยว่า ทวารบาล เป็นภาพวาดนักรบพร้อมถืออาวุธเขียนไว้ที่ ประตูข้างละบาน (คัมภีร์ เนตรล้อมวงศ์, 2546, หน้า 3)

ตำแหน่งการวาดจะวาดไว้ตรงประตูด้านนอก จะวาดบนบานประตูทั้ง 2 ด้านที่ใช้ ในการเปิดและปิด ในวัด วิหาร ศาลเจ้า หรือแม้แต่กุหาสน์ขุนนางหรือคฤหาสน์ชั้นสูง

สัญลักษณ์มงคลในความหมายของพลังอำนาจในการพิทักษ์ปกป้องคุ้มครอง พื้นที่ อยู่ด้านในหรือบริเวณพื้นที่หลังประตูให้อยู่อย่างสงบร่มเย็นและปลอดภัยจากอันตรายทั้งปวง หากมีภูมิพิสัยหรือความชั่วร้ายใดๆ จะ ไม่สามารถผ่านบานประตูที่มีเทพประตุเหมินเสินเฝ้าอยู่ได้ (ปิยะแสง จันทวงศ์ไพศาล, 2553, หน้า 76)

พบภาพสลักลงบนแผ่นหินประตูของสุสาน เป็นลายทวารบาลศิลปะจีนสมัยราชวงศ์ ถึง จากเมืองซีอาน ปัจจุบันอยู่ในพิพิธภัณฑ The Metropolitan Museum of Art (จากหนังสือ Chinese Buddha Sculpture from the Wei to the Tang Dynasty) ลักษณะเป็นรูปคนยืน 2 รูป หันหน้าเข้าหากัน แวดล้อมด้วยลายพันธุ์พฤกษา จำลองเหมือนกับบานประตู 2 บาน

ภาพวาดดั้งเดิมเป็นรูปแม่ทัพ ฉินซูเป่า หรือ ฉินจง มีใบหน้าเป็นสีขาว สะพายกระบี่ ไว้ข้างกาย ส่วนแม่ทัพ อวี๋ฉือจื่อเตอ หรือ อวี๋ฉือกง จะวาดใบหน้าสีดำ ถือกระบองไว้กับตัว ครั้นเวลาผ่านไปคตินิยมเกี่ยวกับรูปแม่ทัพก็ค่อย ๆ เปลี่ยนไปเป็นการถือง้าวและขวานยาวแทน (ปิยะแสง จันทวงศ์ไพศาล, 2553, หน้า 77)

ปัจจุบัน คตินิยมการวาดรูปบานประตูเป็นเทพประตุหรือเหมินเสินยังคงอยู่ แต่มี ลักษณะแตกต่างไปตามท้องถิ่น เช่น หากประตูบ้านเป็นบานเดียวจะไม่วาดเป็นแม่ทัพฉินซูเป่า และอวี๋ฉือจื่อเตอ แต่จะวาดเป็นรูปของงูขุ่ยแทน เพราะเทพงูขุ่ยเป็นเทพแห่งการจับกุมภูติผีปีศาจ และในมณฑลเหอหนานจะนิยมวาดรูปแม่ทัพงูลงกับม้าเหียว มณฑลเหอเป่ย์จะนิยมวาดรูปแม่ทัพ ม้าตัวกับม้าเหียว ส่วนมณฑลส่านซีจะวาดเป็นแม่ทัพขุนปิ่นกับผิงเจวียน เป็นต้น (ปิยะแสง จันทวงศ์ไพศาล, 2553, หน้า 77)

ประวัติความเป็นมาของประตุเหมินเสิน บันทึกครั้งแรกโดย เหลียงจงจิ่ง ในสมัย หนานเป่ย์เฉา กล่าวถึงเรื่องราวที่เกี่ยวกับประเพณีนิยมในวันขึ้นปีใหม่ของจีน โดยชาวบ้านจะนำ แผ่นไม้จากต้นท้อมาแกะเป็นรูปเขียน 2 องค์ แล้วเรียกแผ่นไม้นี้ว่าเขียนมู่ หมายถึงไม้แห่งเขียนและ เขียนทั้ง 2 นั้นองค์ด้านซ้ายคือ เสินเถ และองค์ทางขวามือ คือ อวี๋เหล่ย์ จากนั้นได้นำแผ่นไม้ดังกล่าว ไปแขวนประดับไว้ที่หน้าบ้าน และเชื่อกันว่าเขียนทั้งสองได้รับบัญชาจากสวรรค์จากเง็กเซียนฮ่องเต้ให้ลงมาช่วยคุ้มครองดูแลมนุษย์ ให้อยู่อย่างสงบร่มเย็น ปราศจากการรบกวนจากสิ่งชั่วร้าย

เมื่อเขียนทั้งสองพบผู้ร้ายคนใดก็จะมัดด้วยกกอ้าวให้เสียกิน (นวรรตน์ ภักดีคำ, 2553, หน้า 73)

ในสมัยราชวงศ์หมิง อิทธิพลจากวรรณกรรมจีนเรื่องไซอิ๋วหรือซี้โหยวจี ผู้คนนิยมนำภาพแม่ทัพในสมัยราชวงศ์ถังที่มีชื่อเสียงมาวาดแทนจขุยและเฉียนถูและอวี๋เหล่ย์ (นวรรตน์ ภักดีคำ, 2553, หน้า 74)

รูปแบบภาพวาดบานประตูดังจีนประชาสโมสร น่าจะเป็นภาพวาดดั้งเดิมเป็นรูปแม่ทัพ ฉินซูเป่า หรือ ฉินฉง มีใบหน้าเป็นสีขาว สะพายกระบี่ไว้ข้างกาย รูปทางขวามือ (หันหน้าเข้าวัด) ส่วนแม่ทัพ อวี๋ฉือจงเต๋อ หรือ อวี๋ฉือกง จะวาดใบหน้าสีดำ ถือกระบี่ของไว้กับตัว (รูปทางซ้ายมือ) ทั้งสองรูปอยู่ในท่ายืนหันหน้าเข้าหากันสวมหมวกเบญจมาลาแบบพระจีน วางภาพอยู่ในสมดุลงัน ลักษณะท่าทางทำเหมือนกัน ผิดที่หน้าตา สีผิว และรายละเอียดของลวดลายของชุดที่สวม (ดูภาพที่ 5-146 ประกอบ) ภาพเทพประตูดังนี้วาดโดย นายวิชิต ศรีประดิษฐกุล ปัจจุบันอายุ 77 ปี อาชีพทำกระดาษา ร้านเม่งหลี อำเภอเมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา (วิชิต ศรีประดิษฐกุล, สัมภาษณ์, 17 สิงหาคม 2554)

ภาพที่ 5-146 รูปฉินซูเป่า หรือ ฉินฉง มีใบหน้าเป็นสีขาว (รูปทางขวามือ) และแม่ทัพ อวี๋ฉือจงเต๋อ หรือ อวี๋ฉือกง จะวาดใบหน้าสีดำ (รูปซ้ายมือ) บานประตูดังจีนประชาสโมสร

1.2 ภาพที่ผนังด้านหน้าของวิหารหน้า ด้านบนซ้ายมือเป็นภาพพระอมิตาภะ (หันหน้าเข้า) ขนานด้วยพระโพธิสัตว์ ภาพที่ผนังด้านขวามือเป็นเรื่องไซอิ๋ว ส่วนภาพด้านล่างของปีกซ้ายและขวามือเป็นภาพ สระบัว (ทั้งสองข้างเขียนเหมือนกัน)

1.2.1 ภาพพระอมิตาภะ ประทับยืนอยู่บนดอกบัวตรงกลางอยู่ในท่าปางประทานอภัย ขนานด้วยพระโพธิสัตว์ด้านขวามือคือพระโพธิสัตว์กวนอิมประทับยืนบนดอกบัว และทางด้านซ้ายมือพระโพธิสัตว์สถานปรารถ ประทับยืนบนดอกบัว ด้านล่างแสดงเป็นสระบัว อยู่ในกรอบวงกลม แสดงถึงแคนสุขาวดีด้านทิศตะวันตกของพระอมิตาภะ และที่มุมทั้งสี่ประดับด้วยรูปเครื่องหมายสัญลักษณ์มงคล 4/8 ชนิดของ ไ้ไขเขียน เป็นมงคลแปดทางศาสนาเต๋า สามารถขจัดสิ่งเลวร้ายและภูติผีปีศาจได้

รูปพระพุทธเจ้านามพระโพธิสัตว์ซ้ายขวา
เป็นดินแดนสุขาวดีที่พระอมิตาภะประทับอยู่

เป็นภาพนวนิยายใช้อธิบาย
เรื่องที่ประชาชนโดยทั่วไปรู้จัก

รูปดอกบัว ใบบัว ในสระน้ำ อยู่ในกรอบของ
ลายค้ำคาวทั้งสี่มุม

รูปดอกบัว ใบบัว ในสระน้ำ อยู่ในกรอบ
ของลายค้ำคาวทั้งสี่มุม

ภาพที่ 5-147 ด้านหน้าวิหารหลักวัดเล่งฮกยี่ เขียนเรื่องราวเกี่ยวกับแดนสุขาวดี

1.2.2 ภาพไขอิ้ว “ไขอิ้ว” เป็นนวนิยายแต่งโดย อุ้งเชิงเนิน ประมาณ พ.ศ. 2048-2123 อยู่ในสมัยกลางของราชวงศ์หมิง กล่าวถึงพระถังซัมจั๋งเดินทางจาริกแสวงบุญและต้องการอัญเชิญพระไตรปิฎกจากอินเดียสู่จีน ตลอดเส้นทางต้องผจญภัยกับเหล่าปีศาจนานาชนิด โดยมีเหิงเจียผู้มีอิทธิฤทธิ์คอยปกป้องคุ้มครอง (กำจร สุนพงษ์ศรี, 2531, หน้า 280) เรื่องนี้เป็นเรื่องที่ประชาชนทราบตั้งแต่สมัยถึง จนสมัยราชวงศ์หมิงเป็นต้นมาประชาชนโดยส่วนใหญ่จะเข้าใจเรื่องของถังซัมจั๋งเป็นอย่างดี

1.2.3 ภาพสระบัวที่ผนังด้านหน้าวิหารหน้า ทั้งสองรูปมีองค์ประกอบเป็นสระน้ำ ดอกบัว ใบบัวอยู่ในกรอบวงโค้ง และที่มุมทั้งสี่ ประดับด้วยค้างคาวทั้งสี่มุม สระบัวแทนความหมายทางสัญลักษณ์คือแดนสุขาวดีของพระอมิตาภะ รูปค้างคาวแทนความหมายของความมีอายุยืนยาว ความร่ำรวย ความเจริญ และความสุข

1.3 ภาพที่ผนังประตูสี่ด้านซ้ายมือ (หันหน้าเข้า) รูปด้านบนทั้งซ้ายและขวาเป็นรูปของโป๊ยเซียน ระดับกลางเป็นอักษรภาพและส่วนล่างของภาพเป็นรูปของแจกันใส่ดอกไม้

1.3.1 รูปโป๊ยเซียน ด้านซ้ายมือ เป็นรูปของหื้อเซียนโก และนำ ไฉฮั่ว ถืออาวุธวิเศษประจำกาย ยืนอยู่บนก้อนเมฆ ความหมายทางสัญลักษณ์คือภาพมหามงคล ถวายพร

1.3.2 รูปโป๊ยเซียน ด้านขวามือ เป็นรูปของเซ้าก๊กกู๋ และหันเซียนจื่อ ถืออาวุธวิเศษประจำกาย ยืนอยู่บนก้อนเมฆ ความหมายทางสัญลักษณ์คือภาพมหามงคล ถวายพร

1.3.3 อักษรภาพ เรื่องราวเกี่ยวกับการเดินทางไปที่ต่าง ๆ จนมาถึงภูเขาเล่งซัว (ภูเขามังกร) เป็นสถานที่ที่มีบุญอันสืบทอดคำสอนจากเล่งซัว

1.3.4 อักษรภาพ เรื่องราวเกี่ยวกับมงคลของสถานที่แห่งนี้

1.3.5 ภาพแจกันใส่ดอกไม้ใบต้นคังบนเก้าอี้ ซ้ายมือเป็นรูปกาน้ำ ขวามือเป็นรูปก้อนหิน ความหมาย ความมั่งคั่ง อยู่เย็นเป็นสุข อายุยืน

1.3.6 ภาพแจกันใส่ดอกไม้ใบต้น ค้านซ้ายเป็นกระถางใส่ต้นไม้ ขวามือเป็นผลท้อ ความหมาย ความมั่งคั่งอยู่เย็นเป็นสุข

1.3.7 ภาพผลส้มมือพระสัญลักษณ์ โชค วาสนา

1.3.8 ภาพโชคหินคันร้าง สัญลักษณ์คุณงามความดี

1.3.9 ผลทับทิม สัญลักษณ์อวยพรให้มีบุตรมาก

1.3.10 นกกระเรียน 2 ตัว สัญลักษณ์แห่งความยั่งยืน ความเจริญสูงสุดทางราชการ

1.3.11 โชคหินคันเหมย มีกลิ่นหอม สัญลักษณ์ความอดทน

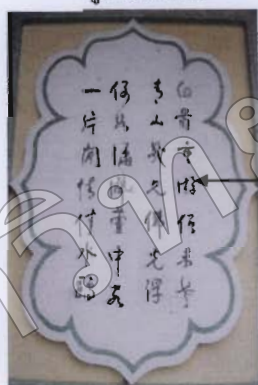
(ดูภาพประกอบที่ 5-148)

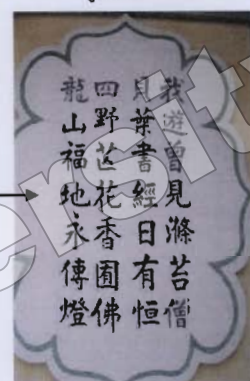
รูปโป๊ยเขียน

รูปโป๊ยเขียน

เรื่องโศลกทางชน

เรื่องโศลกทางชน

แจกันใส่ดอกโบทันตั้งบนเก้าอี้ กาดังบนพื้น ก้อนหิน

รูปแจกันใส่ดอกโบทันตั้งบนเก้าอี้ กระถาง
ต้นไม้ และผลท้อ

ผลส้มมือพระ

ผลทับทิม

นกกระเรียนสองตัว

โศคนั่นต้นรังกลั่นหอม สัญลักษณ์คุณงามความดี

โศคนั่นต้นเหมยกลั่นหอม สัญลักษณ์ความอดทน

ภาพที่ 5-149 ผนังด้านข้างประตูเสี้ยววัดเล่งฮกยี่

1.4 ภาพที่ผนังประตูมังกรเขียว ด้านขวามือ (หันหน้าเข้า) รูปด้านบนทั้งซ้ายและขวาเป็นรูปของโป๊ยเซียน ระดับกลางเป็นอักษรภาพและส่วนล่างของภาพเป็นรูปของแจกันใส่ดอกไม้ (ดูภาพที่ 5-150 ประกอบ)

1.4.1 รูปโป๊ยเขียน ด้านซ้ายมือ เป็นรูปของเจียงกัวเหลา ถืออาวรุวิเศษประจำกาย คือเครื่องดนตรีที่ทำด้วยกระบอกไม้ไผ่และไม้เคาะ 2 อันความหมาย ความเมตตา เสน่ห์นิยมนและ รูปเขียนทางขวาเขียนถือตองปิ่น อาวุธประจำกายดาบสองคม ความหมายตัดกิเลส ตัดตัณหาให้ออก จากใจ เขียนทั้งสองขึ้นอยู่บนก้อนเมฆ ความหมายทางสัญลักษณ์คือเป็นภาพภาพมหามงคล ถวายพร

1.4.2 รูปโป๊ยเขียน ด้านขวามือ เป็นรูปของเขียนอันเจงหลี ถืออาวรุวิเศษประจำ กาย เป็นพัควิเศษที่พดคนดาบให้ฟื้นคืนชีพได้ สัญลักษณ์อายุมั่นขวัญขึ้น และเขียนทิไกว์หลี (หลืทิก้วย) อาวุธคู่กายน้ำเต้าวิเศษภายในมีขยาอายุวัฒนะ สัญลักษณ์อายุมั่นขวัญขึ้น ทั้งสองขึ้นอยู่บน ก้อนเมฆ ความหมายทางสัญลักษณ์คือภาพมหามงคล ถวายพร

1.4.3 อักษรภาพ เรื่องราวเกี่ยวกับ โสลกการสอนทางเซน

1.4.4 อักษรภาพ เรื่องราวของการเข้ามาทำจิตใจให้สงบ เมื่อได้ยินเสียงระฆังก็ตื่น จากความฝันก็พ้นทุกข์

1.4.5 ภาพแจกันใส่ดอกไม้ดอกเหมยดั่งบนเกล้า ซ้ายมือเป็นรูปกาน้ำ ขวามือ เป็นรูปกระถางใส่ต้นไม้ ความหมาย แทนความอดทน อยู่เย็นเป็นสุข

1.4.6 ภาพแจกันใส่ดอกเบญจมาศ ตั้งบนเกล้า ด้านซ้ายเป็นก้อนหิน ขวามือเป็น แจกัน ความหมายทางสัญลักษณ์คือ ความเจริญรุ่งเรือง อยู่เย็นเป็นสุข อายุยืน

1.4.7 ผลองุ่น สัญลักษณ์ความเจริญ

1.4.8 ดอกโบตั๋นและนกบิน สัญลักษณ์ความเจริญรุ่งเรือง

1.4.9 ผลท้อสัญลักษณ์อายุยืน

1.4.10 ดอกเบญจมาศกับโชคหิน สัญลักษณ์ความเจริญรุ่งเรือง

1.4.11 ต้นไผ่และโชคหิน สัญลักษณ์แห่งคุณธรรม อายุยืน

1.5 ภาพที่ผนังประตูกลางวิหารหน้า แบ่งออกเป็น 4 ส่วน เริ่มจากผนังซ้ายมือ (หันหน้าเข้า) ส่วนที่ 1 ผนังประตูส่วนที่ 2-3 และผนังขวามือเป็นส่วนที่ 4 และจะอธิบายแต่ละส่วน โดยเรียงจากบนลงล่างโดยลำดับ

ผนังส่วนที่ 1

1.1 ภาพดอกบัว ใบบัว สัญลักษณ์แดนสุขาวดี ขุนนางชั้นสูงสุดมีจิตใจสะอาด ไม่ต่างพร้อย

1.2 ภาพแจกันดอกไม้ โชคหิน องุ่น สัญลักษณ์ความมีอายุยืน ความรุ่งเรือง ความเจริญขึ้น

1.3 ภาพกวางสามตัว สัญลักษณ์แห่งความมียศศักดิ์ ความมีอายุยืน เป็นพันปี

1.4 ภาพนกบิน สัญลักษณ์ความเจริญรุ่งเรือง

1.5 ภาพเตี๊ยม สัญลักษณ์คุ้มครองความปลอดภัย ให้ความร่มเย็น

ภาพที่ 5-150 ด้านหน้าวิหารรองทิศตะวันตก

ผลองุ่น สัญลักษณ์ความเจริญรุ่งเรือง

ดอกโบตั๋นและนกบิน สัญลักษณ์ความเจริญรุ่งเรือง

ผลท้อ สัญลักษณ์อายุยืน

ดอกเบญจมาศ ไชคหิน สัญลักษณ์ความเจริญรุ่งเรือง

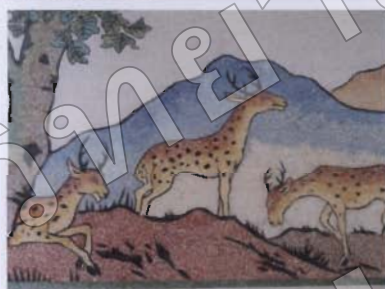
ต้นไผ่ ไชคหิน สัญลักษณ์คุณธรรม

ดอกบัว ใบบัว สัญลักษณ์ แดนสุขาวดี ขุนนาง
ชั้นสูงสุดมีจิตใจสะอาดไม่ค่างพริ้ว

แจกันดอกไม้ ไขศหิน อุ่น สัญลักษณ์
ความมีอายุยืน ความรุ่งเรือง ความเจริญขึ้น

กวางสามตัว สัญลักษณ์แห่งความมียศศักดิ์
ความมีอายุยืน เป็นพันปี

นกบิน สัญลักษณ์ความเจริญรุ่งเรือง

เสือ สัญลักษณ์ความร่มเย็น

หน้าที่ 2

2.1 ภาพผลดอกท้อและผลส้มมือพระสัญลักษณ์ ความมีอายุยืน การผลิติดอก
ออกผล ความสันติสุขชั่ววันรันคร และมีโชควาสนา

2.2 ภาพเขียน สัญลักษณ์ภาพสิริมงคล ขจัดภูตผีปีศาจ เป็นมงคลแปดทางศาสนาแต่

2.3 ภาพเขียน สัญลักษณ์ภาพสิริมงคล ขจัดภูตผีปีศาจ เป็นมงคลแปดทางศาสนาแต่

2.4 ภาพเขียน สัญลักษณ์ภาพสิริมงคล ขจัดภูตผีปีศาจ เป็นมงคลแปดทางศาสนาแต่

2.5 ภาพช้าง 2 เชือก สัญลักษณ์ ความแข็งแรง ความเที่ยงธรรมความมั่นคง ความสุข

ความเจริญ

ผลดอกท้อและผลส้มมือพระสัญลักษณ์ ความมีอายุยืน

ความมีอายุยืน การผลิติดอกออกผล

ความสันติสุขชั่ววันรันคร และมีโชควาสนา

เขียน สัญลักษณ์ภาพสิริมงคล ขจัดภูตผีปีศาจ เป็นมงคล
แปดทางศาสนาแต่

เขียน สัญลักษณ์ภาพที่เขียน สัญลักษณ์ภาพสิริมงคล
ขจัดภูตผีปีศาจ เป็นมงคลแปดทางศาสนาแต่

เขียน สัญลักษณ์ภาพที่เขียน สัญลักษณ์ภาพสิริมงคล
ขจัดภูตผีปีศาจ เป็นมงคลแปดทางศาสนาแต่

ช้าง 2 เชือก สัญลักษณ์ ความแข็งแรง ความเที่ยงธรรม
ความมั่นคง ความสุขความเจริญ

ผนังส่วนที่ 3

3.1 ภาพผลท้อ ผลส้มความมีอายุยืน การผลิตออกนอกผล ความสันติสุขชั่วนิรันดร์ และความมีโชควาสน

3.2 ภาพเขียน สัญลักษณ์ภาพสิริมงคล ขจัดภูตผีปีศาจ ภาพเขียนนี้เป็นภาพมงคลแปดทางของศาสนาเต๋า

3.3 ภาพเขียน สัญลักษณ์ภาพสิริมงคล ขจัดภูตผีปีศาจ เป็นมงคลแปดทางศาสนาเต๋า

3.4 ภาพเขียน สัญลักษณ์ภาพสิริมงคล ขจัดภูตผีปีศาจ เป็นมงคลแปดทางศาสนาเต๋า

3.5 ภาพกิเลน สัญลักษณ์โชควาสนา นำพาความโชคดีมายังครอบครัว

ผลท้อ ผลส้มความมีอายุยืน การผลิตออกนอกผล ความสันติสุขชั่วนิรันดร์ และความมีโชควาสน
เขียน สัญลักษณ์ภาพสิริมงคล ขจัดภูตผีปีศาจ
ภาพเขียนนี้เป็นภาพมงคลแปดทางของศาสนาเต๋า

เขียน สัญลักษณ์ภาพสิริมงคล ขจัดภูตผีปีศาจ
เป็นมงคลแปดทางศาสนาเต๋า

เขียน สัญลักษณ์ภาพสิริมงคล ขจัดภูตผีปีศาจ
เป็นมงคลแปดทางศาสนาเต๋า

กิเลน สัญลักษณ์โชควาสนา นำพาความโชคดี
มายังครอบครัว

ผนังส่วนที่ 4

เป็นสุข

- 4.1 ภาพดอกบัว ใบบัว สัญลักษณ์ แดนสุขาวดี ขุนนางสูงสุดไม่ต่างพร้อย
- 4.2 ภาพแจกันดอกไม้ แจกันต้นไม้ กาน้ำชา สัญลักษณ์ความมั่งคั่ง ร่มเย็น
- 4.3 ภาพนกกระเรียน สัญลักษณ์ความยั่งยืน ให้มียศสูงสุดทางราชการ
- 4.4 ภาพนก ต้นท้อ สัญลักษณ์ความยั่งยืน ความเจริญรุ่งเรือง
- 4.5 ภาพมังกร สัญลักษณ์ขจัดภูติผีปีศาจและสิ่งชั่วร้ายต่างๆ

ดอกบัว ใบบัว สัญลักษณ์ แดนสุขาวดี ขุนนางสูงสุด
ไม่ต่างพร้อย

แจกันดอกไม้ แจกันต้นไม้ กาน้ำชา สัญลักษณ์
ความมั่งคั่ง ร่มเย็นเป็นสุข

นกกระเรียน สัญลักษณ์ความยั่งยืน ให้มียศสูงสุด
ทางราชการ

นก ต้นท้อ สัญลักษณ์ความยั่งยืน ความเจริญรุ่งเรือง

สัญลักษณ์ขจัดภูติผีปีศาจและสิ่งชั่วร้ายต่าง ๆ

ภาพที่ 5-155 ภาพของผนังส่วนที่ 4

1.6 ภาพในวิหารหน้า พบมีการเขียนภาพประดับสองส่วนคือ ประดับที่ด้านหน้าฐาน
โต๊ะบูชาของรูปเคารพในวิหารหน้า และภาพประดับที่ผนังด้านในของวิหารหน้า

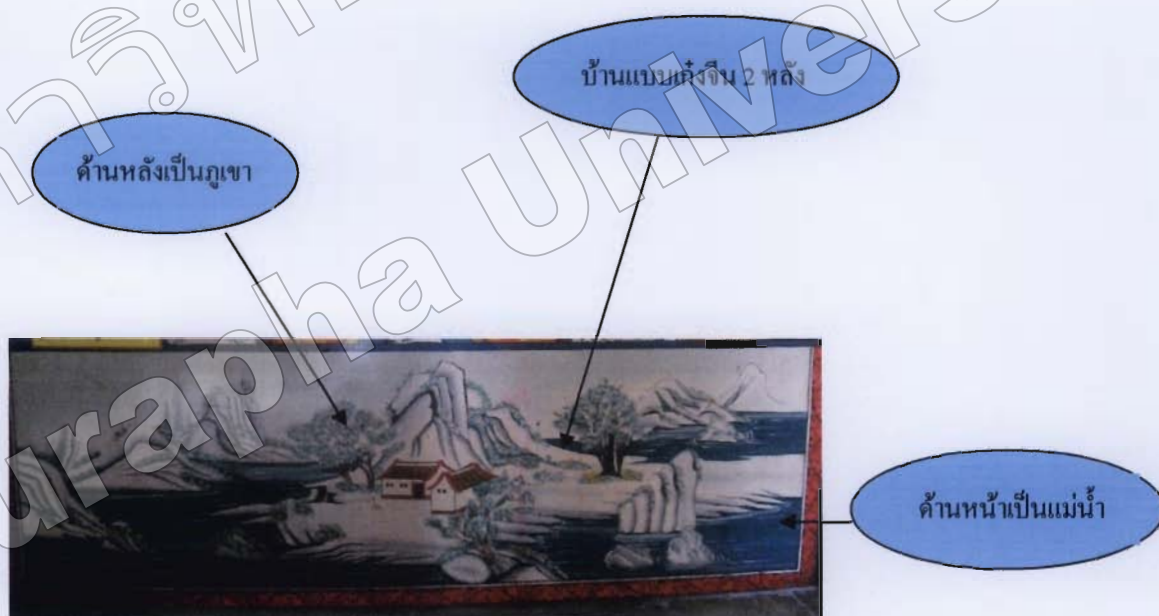
1.6.1 ภาพที่ใช้ประดับที่ด้านหน้าฐานโต๊ะบูชาของรูปเคารพในวิหารหน้า

1.6.1.1 ภาพทิวทัศน์บ้าน ภูเขา ทะเล/ น้ำ ประดับที่โต๊ะบูชา ท้าวจุลโลกบาล
จุดที่ 7 ท้าววิรุพหกกับท้าววิรุพภัย สัญลักษณ์ ความอุดมสมบูรณ์ (ดูภาพที่ 5-156 ประกอบ)

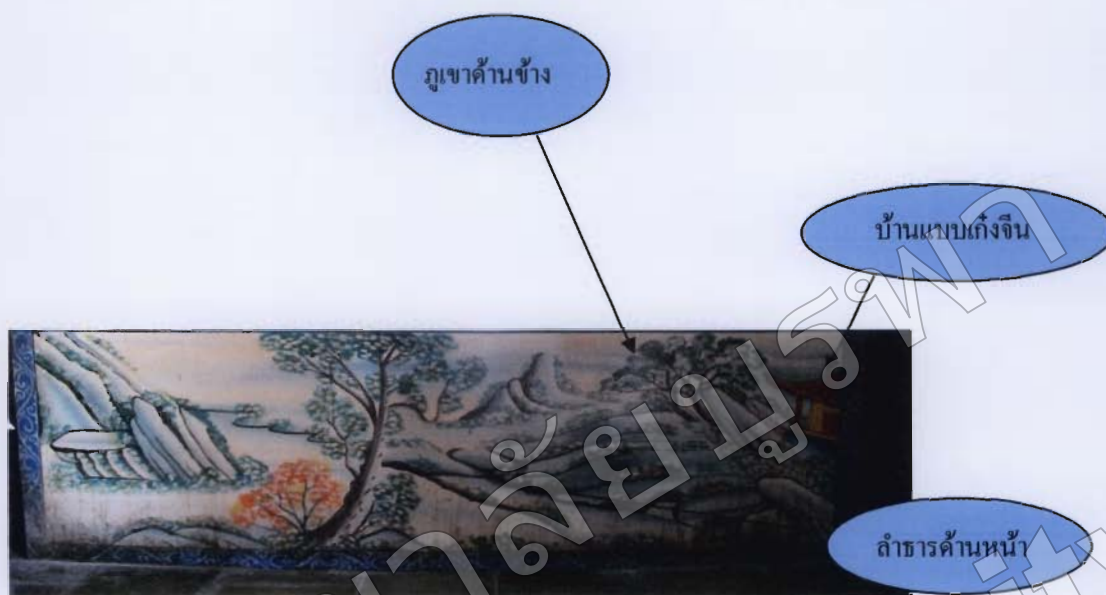
1.6.1.2 ภาพทิวทัศน์ บ้าน ภูเขา ต้นไม้ ประดับที่โต๊ะบูชาจุลโลกบาลจุดที่ 6
ท้าวภูเวระ กับท้าวธตัญญู สัญลักษณ์ความอุดมสมบูรณ์ (ดูภาพที่ 5-157 ประกอบ)

1.6.1.3 ภาพมังกรพันไฟ ประดับจุดที่ 5 เจ้าพ่อหลักเมือง สัญลักษณ์ปกป้อง
รักษา ปราบภูตผีปีศาจ (ดูภาพที่ 5-158 ประกอบ)

1.6.1.4 ภาพเสือ ประดับที่จุดที่ 8 เปะกงเปะม่า สัญลักษณ์ ปกป้องรักษา
ปราบภูตผีปีศาจ (ดูภาพที่ 5-159 ประกอบ)

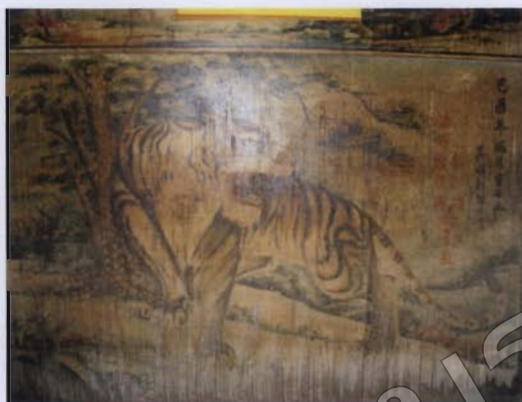
ภาพที่ 5-156 ภาพทิวทัศน์บ้าน ภูเขา ทะเล/ น้ำ ประดับที่โต๊ะบูชา ท้าวจุลโลกบาลจุดที่ 7
ท้าววิรุพหกกับท้าววิรุพภัย สัญลักษณ์ ความอุดมสมบูรณ์

ภาพที่ 5-157 ภาพทิวทัศน์ บ้าน ภูเขา ต้นไม้ ประดับที่โต๊ะบูชาชุดโลกบาลจุดที่ 6 ทำวัตร
กับทำวัตรวัตร สัญลักษณ์ความอุดมสมบูรณ์

ภาพที่ 5-158 มังกรพ่นไฟ ประดับจุดที่ 5 เจ้าพ่อหลักเมือง สัญลักษณ์ปกป้องรักษา ปราบภูตผีปีศาจ

ภาพที่ 5-159 ภาพเสือ ประดับที่จุดที่ 8 เปะกงแปะมา สัญลักษณ์ ปกป้องรักษา ปราบกุดผีปีศาจ

1.6.1.5 ภาพเทพธรรมบาล 12 องค์ เป็นภาพประดับที่ผนังด้านในของวิหาร

หน้า (ด้านซ้ายมือหันหน้าออก) ภาพเทพ 12 องค์ จาก 24 องค์

1.6.1.6 ภาพเทพธรรมบาล 12 องค์ เป็นภาพประดับที่ผนังด้านในของวิหาร

หน้า (ด้านขวามือหันหน้าออก) ภาพเทพ 12 องค์ จาก 24 องค์

เทพธรรมบาลที่ผนังด้านในของวิหารหน้าทั้งด้านซ้ายและด้านขวา ประกอบด้วย เทพธรรมบาล 20 องค์รวมกับจตุโลกบาลเป็น 24 องค์ ซึ่งมีที่มาจากพระสุวรรณประภาโสศตมราชาสูตร (กิมกวงเม้งจ้วยเส่งอ้วงเกง) มีเนื้อหากล่าวถึงจตุโลกบาลและเหล่าเทพเทวาททั้งหลายพร้อมกัน ตั้งมหาปณิธานเบื้องหน้าพระพักตร์แห่งพระองค์พระสัมมาสัมพุทธเจ้า ขอดึงพระรัตนตรัยเป็นที่พึ่ง และประกาศตนเป็นธรรมบาลคุ้มครองพระสัทธรรมและเหล่าพุทธบริษัทประกอบด้วย 24 องค์ (20+4 องค์จตุโลกบาล)

1. มหาพรหมเทวราช ท้าวมหาพรหมเทพที่ยิ่งใหญ่ในโลก
2. อินทร์หรือท้าวศักรเทวราช ท้าวสักกะหรือพรอินทร์ผู้เป็นใหญ่แห่งทวยเทพทั้งหลายแห่งดาวดึงส์
3. ศรีเทวีหรือลักษมี เทพธิดาแห่งโชคลาภและความงาม
4. สรัสวดีเทวี พระสร้อยดีเทพธิดาแห่งการเรียนรู้และสุนทรวาจา
5. ท้าวปัญจิกะเสนายักษ์ เป็นหนึ่งในจำนวนแปดขุนพลของท้าวเวสสุวรรณ
6. วัชรปาณี คุยหบดี หรือท้าววัชรปาณี เทพแห่งความดีกล้าผู้อารักขาพระธรรม
7. สกัณฑเทพบุตร หรือพระขันตกุมาร เทพแห่งการรณยุทธ์ เป็นท้าวแสนขุนพลเอกของท้าวจตุโลกบาล
8. ปฤถิวีเทวี เทพธิดาแห่งแผ่นดิน

9. โพธิทรมเทวี เทพธิดาแห่งต้นไม้โพธิ์ตรัสรู้
10. หาริตีภูตมาตา หรือนางอภริตีเทวี นางราชสีห์ผู้คุ้มครองเด็กทารก
11. อภริตีนาม คือเทพธิดาผู้เป็นอดีตชาติของนางหาริตี ผู้มีนามว่า อภริตี
12. มเสวรเทพ หรือพระมเหศวร พระอิสวรผู้เป็นใหญ่
13. มริจิตเทวี เทพธิดาแห่งแสงสว่าง และมารดาแห่งดวงอาทิตย์
14. อาทิตยเทพ หรือสุริยเทพ เทพแห่งดวงอาทิตย์
15. จันทรเทพ เทพธิดาแห่งดวงจันทร์
16. นักษัตรเทพ เจ้าแห่งดาวฤกษ์ทั้งหลาย
17. ตรีขดรีงส์เทพ เทพทั้งสิบสามองค์แห่งดาวดั่งส์ เป็นบริวารท้าวสักกะเทวราช
18. สาครนาคราช เจ้าสมุทรและนาคร
19. กิณนรราช เจ้าแห่งกินนรและกินรี ผู้รักษากองไฟและความบริสุทธิ์
20. ยมราชหรือพระยายมราช เจ้าแห่งนรกและความตาย (หลวงจีนธรรมรัตน์ประจักษ์

และคณะ, 2551, หน้า 31-33) ที่เหลือเป็นจุโลกบาลทั้งสี่ ดูรายละเอียดเรื่องจุโลกบาล (ดูภาพที่ 5-160 และ 5-161 ประกอบ)

ภาพที่ 5-160 ภาพผนังภายในวิหารหน้าด้านทิศตะวันออกแสดงเรื่องราวของเทพเจ้า 12 พระองค์

ภาพที่ 5-161 ภาพผนังภายในวิหารหน้าด้านทิศตะวันตกแสดงเรื่องราวของเทพเจ้า 12 พระองค์

2. ภาพที่ใช้ประดับในวิหารหลัก แบ่งออกเป็นสามส่วนคือใช้ประดับที่ด้านหน้าโต๊ะบูชาพระประธาน 3 องค์ ด้านหน้าของโต๊ะบูชาเทพเจ้า และใช้ประดับที่พื้นของวิหารหลัก

2.1 ภาพมังกร ไช่มุกไฟใช้ประดับที่ด้านหน้าโต๊ะบูชาพระประธาน 3 องค์ ที่ขาของมังกรทั้งสองตัวจะคืบเหยียด และไฉ่มุกไฟไว้ตรงกลางเป็นรูปปลาที่อยู่ในแก่งหิน ด้านล่างของภาพจะเป็นน้ำรองรับแก่งหินไว้ ความหมายการเข้าสู่ความสำเร็จในที่นี่การเข้าสู่ความหลุดพ้น (ดูภาพที่ 5-162 ประกอบ)

2.2 ภาพที่ใช้ประดับในวิหารหลัก คือใช้ประดับที่ด้านหน้าของโต๊ะบูชาเทพเจ้า

2.2.1 ภาพแจกันใส่ดินเหนียว กระถางใส่ดินไม้ ดอกไม้ประดับที่จุดที่ 2 ของเทพไฉ่ซิงเอี้ย มีความหมายทางสัญลักษณ์เกี่ยวกับสมความปรารถนา ปีใหม่ (ดูภาพที่ 5-164 ประกอบ)

2.2.2 ภาพแจกันใส่ดอกเหมย แจกันใส่ผลส้ม ใส่ดอกไม้ ทั้งหมดตั้งอยู่บนเก้าอี้ประดับที่โต๊ะบูชาจุดที่ 10 เทพเจ้าไฉ่เซ่งเอี้ย เทพเจ้าแห่งโชคลาภ มีความหมายทางสัญลักษณ์เกี่ยวกับให้สมความปรารถนา ปีใหม่ ตรุษจีน (ดูภาพที่ 5-163 ประกอบ)

2.3 ภาพ ดอกบัว ใบบัว เป็นภาพที่ใช้ประดับที่พื้นของวิหารหลัก ประดับอยู่ตรงส่วนกลางของวิหาร แสดงความหมายทางสัญลักษณ์ เป็นแดนสุขาวดี

2.4 ภาพผลส้มโอ ส้มมือพระ และภาพผลไม้หน้า ประดับที่ฐานพระพุทธรเจ้าสามองค์ (ดูภาพที่ 5-165 ประกอบ)

ภาพที่ 5-162 ภาพมังกรคู่ชูไข่มุกไฟและปลาที่ใช้ประดับที่โต๊ะบูชาพระประธาน 3 องค์

ภาพที่ 5-163 ภาพแจกันใส่ดอกเหมย แจกันใส่ผลส้ม ใส่ดอกไม้ ทั้งหมดตั้งอยู่บนเก้าอี้ประดับที่โต๊ะบูชาจุดที่ 10 เทพเจ้าไฉเซ่งเอี้ย เทพเจ้าแห่งโชคลาภ

ภาพที่ 5-164 ภาพแจกันใส่ต้นเหมย กระถางใส่ต้นไม้ออกไม้ประดับที่จุดที่ 2 ของเทพไฉเซ่งเอี้ย มีความหมายทางสัญลักษณ์เกี่ยวกับสมความปรารถนา

ผลส้ม 2 ใบ สัญลักษณ์ของโชคลาภ
ให้สมปรารถนา ส้ม 2 ใบเป็นมหาโชคลาภ

ส้มมือพระพุทธเจ้า สัญลักษณ์แทนคำ
อวยพรและหมายถึงโชควาสนา

ผลน้อยหน้า สัญลักษณ์ความเป็นสิริมงคล

ภาพที่ 5-165 ภาพชุดผลไม้ประดับที่ฐานหน้ากระดานของพระประธาน 3 องค์ ในวิหารหลัก

2.5 ภาพลายดอกบัวสีแดงประดับที่พื้นของวิหารบูรพาจารย์ แสดงสัญลักษณ์แดน

สุขาวดี

3. ภาพที่ใช้ประดับในวิหารพระโพธิสัตว์กวนอิม แบ่งออกเป็นสองส่วนคือที่ผนังประตู
ด้านนอกของวิหาร และประดับที่ผนังภายในวิหาร

3.1 ภาพที่ผนังประตูด้านนอกของวิหารพระโพธิสัตว์กวนอิม (ดูภาพที่ 5-166 ประกอบ)

3.1.1 ปลาหลีฮื้อ (ปลาใน) งานจิตรกรรมวิหารพระโพธิสัตว์กวนอิม สัญลักษณ์
กระโดดเพื่อมุ่งสู่ความสำเร็จเป็นมังกร

3.1.2 ภาพดอกโบตั๋นและผลทับทิม งานจิตรกรรมวิหารพระโพธิสัตว์กวนอิม
สัญลักษณ์ความสุข ความรุ่งเรือง

3.1.3 ภาพนกกระเรียนสัญลักษณ์แห่งความยั่งยืน

4. ภาพเจ้าแม่กวนอิม ประดับภายในของวิหารพระโพธิสัตว์กวนอิม มีอยู่จำนวน 3 ภาพ เป็นภาพถ่ายจากภาพวาดที่ทางวัดนำมาประดับในวิหารนี้ (ดูภาพที่ 5-166 ประกอบ)

4.1 ภาพพระโพธิสัตว์กวนอิมประทับนั่ง และสาวกทั้งสององค์ ด้านหน้ามีดอกบัว ใบบัว ประดับในวิหารพระโพธิสัตว์กวนอิม

4.2 ภาพพระโพธิสัตว์กวนอิมประทับยืน และสาวกทั้งสององค์ ด้านหน้ามีรูปมังกร 4 เล็บ 1 ตัว ประดับในวิหารพระโพธิสัตว์กวนอิม

4.3 ภาพพระโพธิสัตว์กวนอิม และสาวก 1 องค์และด้านหน้ามีมังกร 1 ตัว ประดับในวิหารพระโพธิสัตว์กวนอิม

ปลาหลีฮื้อ (ปลาใน)งานจิตรกรรม วิหารพระโพธิสัตว์กวนอิม สัญลักษณ์ กระโดดเพื่อมุ่งสู่ความดีเป็นมังกร	ดอกโบตั๋น/ ผลทับทิม งานจิตรกรรม วิหารพระโพธิสัตว์กวนอิม สัญลักษณ์ ความสุข/ ความรุ่งเรือง	นกกระเรียนสัญลักษณ์แห่งความ ยั่งยืน
---	--	--

ภาพที่ 5-166 ภาพที่ใช้ประดับในวิหารพระโพธิสัตว์กวนอิม

4. ภาพที่ใช้ประดับในวิหารพระตี่จั้งอ้วงโพธิสัตว์ มีประดับเพียงส่วนเดียวคือ ที่ผนัง ประตูด้านนอกของวิหาร ได้แก่

4.1 ภาพรูปดอกบัว ใบบัวในตลับ สัญลักษณ์ความสามัคคีปรองดอง วิหาร
พระตี่จั้งอ้วง (ดูภาพที่ 5-168 ประกอบ)

4.2 ภาพค่างขาว เงิน และลูกท้อ สัญลักษณ์ สก ลก ชิว (หมายถึง โชค ลาภ อายุยืน)

4.3 ภาพนกกระเรียน สัญลักษณ์เทพแห่งความยั่งยืน ยศสูงสุดทางราชการ

ภาพที่ 5-167 ภาพโพธิสัตว์กวนอิมประทับบนผ่นองในวิหารพระโพธิสัตว์

ภาพที่ 5-168 ภาพจิตรกรรมรูปดอกบัว ใบบัว ค้างคาว เงิน ลูกท้อ และปลาหลีฮื้อประดับด้านหน้าวิหารพระตี้จั้งฮวง

5. ภาพประกอบที่เจดีย์ผากระคาศ ตั้งอยู่ทางด้านหน้าของวัดเป็นเจดีย์ 6 เหลี่ยม ดังนั้นจึงแบ่งภาพออกเป็น 6 ส่วนแต่ละส่วนประกอบด้วยภาพและตัวอักษร 5 ภาพ ยกเว้นด้านหน้าของเจดีย์ ประกอบด้วย 4 ภาพ เพราะส่วนล่างเจาะเป็นช่องผากระคาศ การเรียงภาพแต่ละส่วนนั้นจะเรียงจากด้านขวามือนับด้านหน้าเป็นส่วนแรก จนถึงด้านสุดท้ายเป็นส่วนที่ 6

ด้านที่ 1 (ภาพที่ 5-169)

- 1.1 ภาพผลท้อสัญลักษณ์ความยั่งยืน อายุยืนยาว
- 1.2 ภาพดอกพุดตาน สัญลักษณ์ความมั่งคั่ง ร่ำรวย โชคลาภ
- 1.3 ภาพมังกร สัญลักษณ์ความมีอำนาจ ขจัดภูตผีปีศาจ
- 1.4 ภาพอักษรเรื่องคำกลอนสี่รียงค

ด้านที่ 2 (ภาพที่ 5-170)

- 2.1 ภาพ ต้นไผ่ สัญลักษณ์แห่งคุณธรรม
- 2.2 ภาพ นก ต้นไม้ สัญลักษณ์ความเจริญรุ่งเรือง
- 2.3 ภาพอักษรเรื่องคำกลอนสี่รียงค
- 2.4 ภาพเขียน สัญลักษณ์ภาพสี่รียงค ขจัดภูตผีปีศาจ เป็นมงคลแปดทางศาสนาเต๋า
- 2.5 ภาพอักษรโคลกแสดงความเป็นสี่รียงค

ภาพที่ 5-169 ภาพด้านที่ 1 เจดีย์จีนสำหรับเผากระดาษตั้งอยู่หน้าวัด

ต้นไม้ สัญลักษณ์ แห่งคุณธรรม

นก ต้นไม้ สัญลักษณ์ ความเจริญรุ่งเรือง

อักษรคำกลอนสี่มณฑล

เทพดาองค์แรกแสดงความเป็นสิริมงคล

อักษร ไสลกแสดงความเป็นสิริมงคล

ภาพที่ 5-170 ภาพด้านที่ 2 ของเจดีย์จีน เพากระดาษด้านหน้าวัด

ด้านที่ 3 (ภาพที่ 5-171)

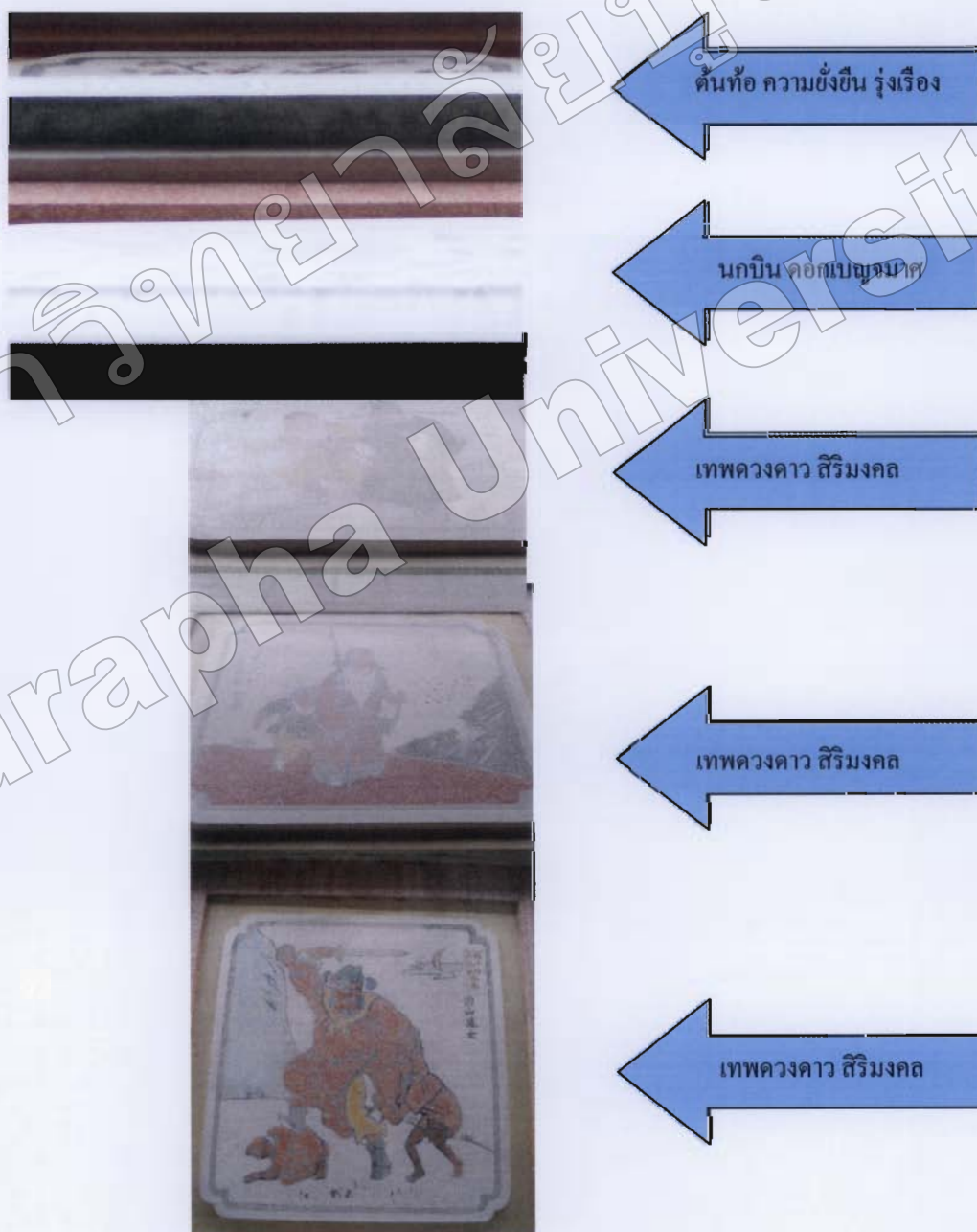
- 3.1 ภาพดอกเบญจมาศ สัญลักษณ์ความยั่งยืน ความคงทน
- 3.2 ดอกไม้นก สัญลักษณ์ความเจริญรุ่งเรือง
- 3.3 เทพเจ้า สัญลักษณ์ สิริมงคล
- 3.4 ภาพอักษรเป็นคำกลอนสิริมงคล
- 3.5 ภาพสิงโต สัญลักษณ์อำนาจ เกียรติยศ ชื่อเสียง

ภาพที่ 5-171 ภาพด้านที่ 3 ของเจดีย์จีนเผากราชหน้าวัด

ด้านที่ 4 (ดูภาพที่ 5-172 ประกอบ)

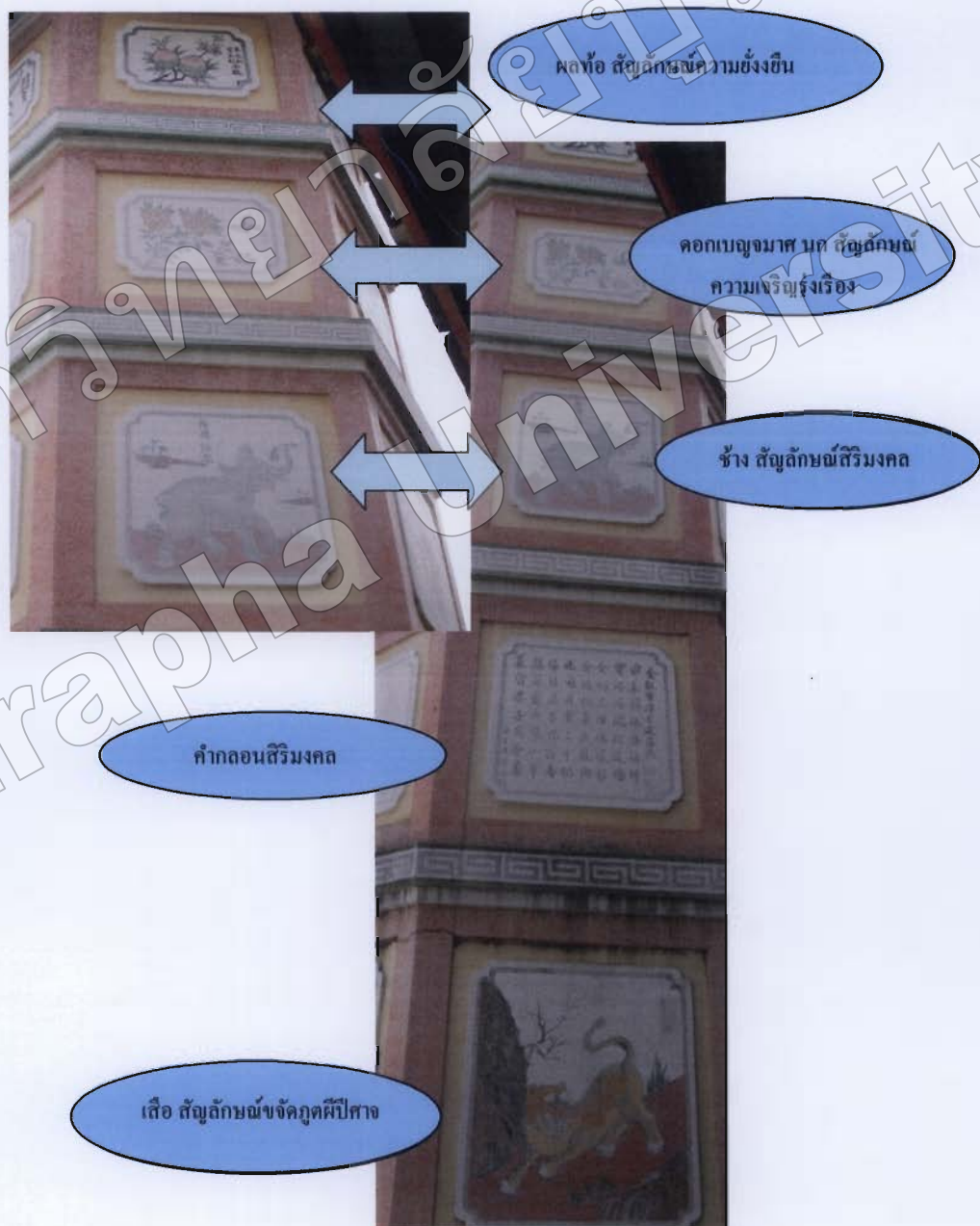
- 4.1 ภาพต้นท้อ สัญลักษณ์ความยั่งยืน ความเจริญรุ่งเรือง
- 4.2 ภาพอกเบญจมาศ สัญลักษณ์ ความเจริญรุ่งเรือง
- 4.3 ภาพเทพดวงดาว สัญลักษณ์ความเป็นสิริมงคล
- 4.4 ภาพเทพดวงดาว สัญลักษณ์ความเป็นสิริมงคล
- 4.5 ภาพเทพดวงดาว สัญลักษณ์ความเป็นสิริมงคล

ภาพที่ 5-172 ภาพด้านที่ 4 ของเจดีย์ไพโรครดาษ

ด้านที่ 5 (ดูภาพที่ 5-173 ประกอบ)

- 5.1 ภาพ ผลท้อ สัญลักษณ์ความยั่งยืน
- 5.2 ภาพ ดอกเบญจมาศ นก สัญลักษณ์ความเจริญรุ่งเรือง
- 5.3 ภาพ ช้าง สัญลักษณ์สิริมงคล
- 5.4 ภาพ ข้อความเรื่องสิริมงคล
- 5.5 ภาพ เสือ สัญลักษณ์ขจัดภูตผีปีศาจ

ภาพที่ 5-173 ภาพด้านที่ 5 ของเจดีย์เฟากระดาษ

ด้านที่ 6 (ดูภาพที่ 5-174 ประกอบ)

- 6.1 ภาพต้นรัง สัญลักษณ์ความเจริญรุ่งเรือง
- 6.2 ภาพดอกเหมย นก สัญลักษณ์แห่งความสุขชื่น ความหอม ความเป็นสิริมงคล
- 6.3 ภาพ อักษรคำกลอนสิริมงคล
- 6.4 ภาพสิริมงคล ขจัดภูติผีปีศาจเป็นมงคลแปดทางศาสนาเต๋า
- 6.5 ภาพอักษรคำกลอนสิริมงคล

ต้นรัง สัญลักษณ์ความเจริญรุ่งเรือง

ดอกเหมย นก สัญลักษณ์แห่งความสุขชื่น
ความหอม ความเป็นสิริมงคล

คำกลอนสิริมงคล

ภาพสิริมงคล ขจัดภูติผีปีศาจเป็นมงคลแปดทางศาสนาเต๋า

คำกลอนสิริมงคล

ภาพที่ 5-174 ภาพด้านที่ 6 ของเจดีย์ผากระดาด

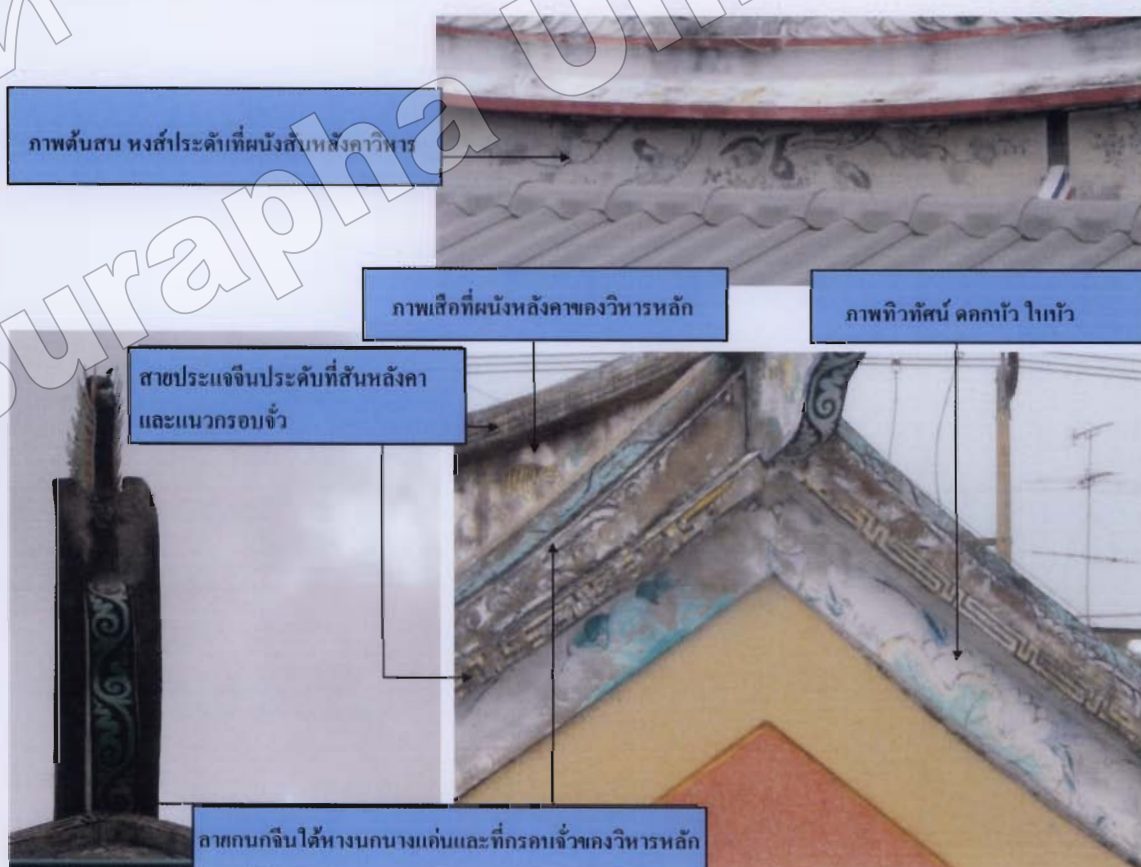
6. ภาพเขียนลวดลายใช้ประดับส่วนบนหลังคา ทั้งวิหารหน้า วิหารหลักและวิหารรอง ด้านทิศตะวันออก ทิศตะวันตก ตามลำดับ จากการศึกษาไม่พบการประดับที่วิหารบูรพาจารย์ และยังพบว่าปัจจุบันภาพลวดลายที่ใช้ประดับวิหารหน้า วิหารหลักและวิหารรองนั้นภาพเขียนหลุดลอกเกือบทั้งหมด สาเหตุเพราะลวดลายที่เขียนนี้อยู่ภายนอกอาคาร อยู่ส่วนบนหลังคาจึงไม่สามารถทนต่อสภาพอากาศได้ จึงทำให้ภาพเขียนดังกล่าวหลุดลอกไปตามกาลเวลา ภาพเขียนลวดลายบนหลังคานั้น ปัจจุบันเห็นร่องรอยที่สันหลังคา จั่วด้านทิศตะวันตก ของวิหารหลักและวิหารหน้าได้แก่

6.1 ภาพลายกนกจีนที่ปลายสันหลังคาได้หางนกนางแอ่น และที่กรอบจั่วด้านบนของจั่วทิศตะวันตก วิหารหลัก ความหมายทางสัญลักษณ์แทน ความไม่สิ้นสุด

6.2 ภาพเสือที่ผนังสันหลังคาสัญลักษณ์ขจัดภูติผีปีศาจ

6.3 ภาพลายประแจจีนที่สันหลังคาและที่กรอบจั่ว ความหมายทางสัญลักษณ์ ความไม่สิ้นสุด

6.4 ภาพทิวทัศน์ รูปดอกบัว ใบบัว ต้นสน หงส์ อยู่ในสภาพเลือนรางสัญลักษณ์แสดงถึงความอุดมสมบูรณ์ ความอยู่เย็นเป็นสุข

ภาพที่ 5-175 ภาพเขียนลวดลายบนหลังคาวิหาร

ตารางที่ 5-2 การวิเคราะห์งานจิตรกรรมที่เป็นรูปแบบทางสัญลักษณ์ทางความเชื่อศาสนาต่างๆ
ในวัดจีนประชาสโมสร

อันดับ	งานจิตรกรรม	ศาสนา
1	เทพประดุหรือเหมินเสิน	เต๋า
2	ภาพพระอมิตาภะขนาบด้วยพระโพธิสัตว์	พุทธ
3	นวนิยายไซอิ๋ว	พุทธ
4	ภาพดอกบัว ใบบัว สระน้ำ	พุทธ
5	ภาพค้างคาว	เต๋า
6	ภาพปิ๊ยะเซียน	เต๋า
7	ภาพอักษรภาพ	เต๋า
8	ภาพแจกัน ดอกโบตั๋น กระถางใส่ต้นไม้ กาน้ำ	เต๋า
9	ภาพแจกัน ไม้ดอกโบตั๋น กระถางใส่ต้นไม้ ผลท้อ	เต๋า
10	ผลส้มมือพระ	เต๋า
11	โจดหิน ต้นรัง	เต๋า
12	ผลทับทิม	เต๋า
13	นกกระเรียน	เต๋า
14	โจดหิน ต้นเหมย	เต๋า
15	ภาพแจกัน ไม้ดอกไม้ม้วน ต้นเหมย กาน้ำ กระถางใส่ดอกไม้	เต๋า
16	ภาพแจกัน ไม้ดอกเบญจมาศ ก้อนหิน แจกัน	เต๋า
17	ผลองุ่น	เต๋า
18	ดอกโบตั๋นและนกบิน	เต๋า
19	ดอกเบญจมาศกับโจดหิน	เต๋า
20	ต้นไม้กับโจดหิน	เต๋า
21	ภาพแจกันดอกไม้ โจดหิน ผลองุ่น	เต๋า
22	ภาพนกบิน	เต๋า
23	ภาพช้างสองเชือก	เต๋า
24	ภาพกิเลน	เต๋า
25	ภาพทิวทัศน์ น้ำ บ้าน	เต๋า

ตารางที่ 5-2 (ต่อ)

อันดับ	งานจิตรกรรม	ศาสนา
26	ภาพทิวทัศน์ บ้านภูเขา ต้นไม้	เต๋า
27	ภาพธรรมบาล	พุทธ
28	ภาพผลส้ม ผลส้มมือพระ น้อยหน้า	เต๋า
29	ภาพปลาหลีฮื้อ	เต๋า
30	ภาพดอกโบตั๋น ผลทับทิม	เต๋า
31	ภาพพระโพธิสัตว์กวนอิม	พุทธ
32	ภาพดอกบัว ใบบัว ในถ้ำ	เต๋า
33	ภาพค้างคาว เงิน ลูกท้อ	เต๋า
34	ภาพนกคันทไม้	เต๋า
35	อักษร คำโคลง	เต๋า
36	ภาพเทพดวงดาว	เต๋า
37	ลายกนกจีน	เต๋า
38	ลายประเจี๊ญ	เต๋า

ตำแหน่งงานจิตรกรรมที่ใช้ในการประดับในวัดจีนประชาศโมสร แยกตามตำแหน่ง
ได้ดังนี้

1. วิหารหน้า ได้แก่บริเวณผนังด้านหน้า บานประตูกลาง ผนังด้านใน และด้านหน้าโต๊ะ
บูชารูปเคารพ

2. วิหารหลัก ได้แก่ พื้นของวิหาร โต๊ะบูชารูปเคารพ และฐานของพระประธาน

3. วิหารพระโพธิสัตว์กวนอิม ได้แก่ บริเวณ ผนังของวิหารด้านนอก และด้านใน

4. วิหารพระโพธิสัตว์ตั้งจิ้งอ้วง ได้แก่ บริเวณผนังด้านนอก

5. เจดีย์เผาะกระดาษ ได้แก่บริเวณโคครอบของเจดีย์

รูปแบบของงานจิตรกรรมที่ใช้ในการประดับในวัดจีนประชาศโมสร แยกตามลักษณะ
ได้ 7 แบบ คือ

1. ภาพเรื่องราว ได้แก่ เรื่องไซอิ๋ว เรื่อง แคนสุขาวดี ภาพทิวทัศน์ธรรมชาติ ภาพมังกร
ชูไข่มุกไฟ ปลาหลีฮื้อ และภาพเรื่องราวของเจ้าแม่กวนอิม

2. ภาพบุคคล ได้แก่ เทพเจ้าประตู ป้ายเขียน เทพดาวต่าง ๆ และเทพธรรมบาล เป็นต้น

3. ภาพดอกไม้ต้นไม้ ได้แก่ ดอกบัว ดอกโบทัน ต้นเหมย ต้นรัง
4. ภาพผลไม้ ได้แก่ ผลองุ่น น้อยหน่า ส้มโอ ส้มมือพระ ลูกท้อ ผลองุ่น
5. ภาพสัตว์มงคล ได้แก่ มังกร กวาง นก เสือ ช้าง กิเลน ค้างคาว
6. ภาพลวดลาย ได้แก่ ลายกนก ลายประเจี๊ญ ลายเมฆ
7. อักษร โฉลกภาษาจีน เป็นข้อความเกี่ยวกับความเป็นสิริมงคล